

Največji slovenski dnevalnik
v Zedinjenih državah

Velja za vse leto \$4.00
Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States
Issued Every Day Except Sundays
and Legal Holidays
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 292. — STEV. 292.

NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 13, 1919. — SOBOTA, 13 DECEMBA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

D'ANNUNZIO IN WILSON

PRISMOJEVI ITALJANSKI PESNIK IN BANDIT PRAVI, DA JE PREDSEDNIK WILSON "MONSTROZEN AVTOKRAT". AMERIKA BO PODPIRALA LE ONE DRŽAVE, KI SE STRLJAJO Z NJENIM POLITIČNIM PROGRAMOM.

London, Anglija, 12. decembra. — "Daily Telegraph" pravi, da navaja komunikacijo, izdan na Reki dne 28. novembra, dozdnevno besedilo neke brzojavke, katero je baje poslal predsednik Wilson italjanskemu ministrskemu predsedniku Nitti-ju. Besedilo te brzojavke je baje naslednje:

— Vi veste natančno, kako neomajno je moje naziranje v tej zadevi, ne na podlagi razmišlekov ali radi manjših simpatij do velikega italjanskega naroda, temveč radi absolutnega prepričanja vlade moje dežele.

— Vprašanje Reke se ne tiče resno interesov italjanskega naroda, ki misli nasprotno danes z interesom na uravnavo največjih socijalnih in ekonomskih problemov, s katerimi se mora boriti.

Potrebo evropske rekonstrukcije čutijo vsi narodi sveta in dežele, ki bi nasprotovale taki smeri, bi prisilila naše deželo storiti korake, katere bi diktiral edinole neomajni sklep vlade moje dežele, da podpira pri ekonomski rekonstrukciji le ene dežele, ki pristajajo na naš politični program. Iskreno upam, da bosta kmalu, ko bo rešeno vprašanje Reke in Dalmacije, naša dva naroda pričela z onimi prijateljskim sodelovanjem, katero zahteva neposredna bogost za rešitev vseh skupaj.

Buletin D'Annunzija ugotavlja:

— Ta telegram je prišel v roke poveljništva na Reki, — tega ni treba povdarjati, — ne vsled želje ministrskega predsednika Nitti-ja temveč z pomočjo drugih sredstev ter je v sedanjih obliki zajamčen dobesedni prevod italjanskega prevoda originala ter je vsled tega, čeprav je smisel identičen, natančno navajanje besed negotova.

— Ta avtokrat je naravnost monstrozen. On trdi, da ve bolj, kot pa Italijani sami, kaj je volja italjanskega naroda. Prilagoditi se morajo njegovemu političnemu programu (ki ni program prostih zastopnikov naroda kot trdi on, kajti narod je bolj pravilno zastopan v senatu, izvoljenemu v vsaki državi); prilagoditi se morajo političnemu programu Woodrow Wilsona ali pa mora Italija stradati.

— To zveni kot pretorja, a v vsakem slučaju je to zanimiv dokument, ki lahko spada pod naslov: — Prepadanje in padec ideala.

Daily Telegraph pravi, da je nepotrežno dostavljati, da ni mogoče smatrati tega dokumenta avtentičnim to pa kljub omenjenim parancijam in vspricho pomanjkanja vsakega potrdila iz Rima ali Washingtona.

(Mogoče je povsem odveč razpravljati o kozlarih tega načelnega pajca, ki se šopiri po Reki z vednostjo in odobravanjem italjanske vlade, a kljub temu zavre človeku kri, ko čita take podlisti kot jih je zmožen napisati le kak D'Annunzio ali kak drug za slepljen polentiar. Predsednik Wilson je bil v resnici prvoborničelj za velik ideal ter je dobro želel celemu človeštvu in vseni narodom. Hotel je uveljaviti na svetu pravico ter dati vsakemu, še tako majhnemu narodu, polne pravice in zemljo, na kateri živi, brez obzira na "strategične in ekonomske" potrebe drugih sosednih in bolj mogočnih držav. Parizu pa je zadel na veliko opozicijo, kajti trije veliki narodi, Angličji, Francozi in Italijani so trdno sklenili zasledovati še nadalje staro politiko osvajanja in imperijalizma. Predsednik Wilson ni mogel prodreti s svojimi štirinajstimi točkami ter moral dopustiti, da so se Italijani polastili naših slovenskih in hrvaških zemlji, kajti Londonski pakt, katerega sta Anglija in Francija sodelovali, je dajal te naše zemlje Italiji. Prodali so nas na svetovnem trgu kot nemo živino ter se niso brigali za naše proteste, čeprav so neprestano kričali, da se bore za demokracijo ter prostost tudi najmanjših narodov. Stara in ostudna pošast pollepa po tujih zemlji je nanovč vstala ter našla verne sledilce v sinovih o ne Italije, ki je morala na svojem lastnem telesu občutiti, kaj je tujcev jareu in ki se je morala boriti in pripravljati se sko-

Preje je bila Avstrija, ki je zatirala Slovence ter jih skušala germanizirati. Sedaj pa je prevzela njeno ulogo Italija, ki je vedno izjavljala, da hoče rešiti le svoje brate ter pustiti ostalim narodom prejšnje avstro-ogrske monarhije to, kar je njihovega. Dokler je vladala kruta pest, vsaj ni bilo hinavščine in vsakdo je vedel, odkod mu proti nevarnost. Sedaj pa je zasedla prestol hinavščina in eden glavnih prvoborničev hinavščine je D'Annunzio, italjanski vitez klavne postave, "un fidalgo de la figura triste" — kot je rekel Cervantes).

POLJSKI ŽIDJE

Židje v Pulavi protestirajo proti napačnim poročilom ameriških listov glede masakrov.

proti židom na Poljskem so kroži proti židom a Poljskem so krožila v Zdrženih državah, soglasno s pismom, katerega je dobil neki newyorkski žid od svojega očeta kapitana v poljski armadi, ki živi sedaj v Pulavi, gubernija Lublin, Poljska. Pismo kapitana pripoveduje o nekem sestanku v mestni hiši v Pulavi, na katerem je bila podana naslednja zapisežena izjava:

— Mi podpisani zastopniki vseh židovskih strank smo se pristo- voljno zbrali v mestni hiši. Pro-

testiramo na najbolj odločen način proti napačnim ugotoviliom, ki so krožila v Zdrženih država- vah, da so se vršili pogromi v naš- sem mestu ali kateremkoli drugem mestu na Poljskem. V Pulavi ni bilo opaziti nikakih izgredov proti židovskemu prebivalstvu. Med poljskimi in židovskimi prebivalci obstaja popolno soglasje.

Dotični kapitan izjavlja nada- lje, da niso ameriški židje pravi- nič pomagali židom na Poljskem, temveč da so le skušali intrigira- ti med Poljaki in židje. Nadalje pravi kapitan, da so nekatera ame- riška živila tam na trgu, a za ne- sravno visoke cene in da ne vedo poljski židje ničesar o kakem žid- ovskem poljskem skladu. (Men- da so vse požrli že tu v Ameriki. Lepi bratci! Celo Abrahama bi radi osleparili!)

ODSTOP MIN. PRED. PADEREWSKEGA

Predsednik poljske republike je sprejel njegovo resignacijo po de- monstraciji socijalistov.

Pariz, Francija, 12. decembra. — Intimni prijatelji Jana Paderewskija, ki so ravnokar prišli iz Varšave v Pariz, poročajo, da je njegovo zadnje resignacijo sprej- el predsednik Pilsudski in da je s tem zadujkrat zapustil stolico poljskega min. predsednika in to kljub naporom sveta ministrov, da ga pregovore k novemu napu- ru, da stvori nov kabinet.

Vedno naraščajoči val socijaliz- ma ter slabe materialne razmere na Poljskem so ga prepričale, da je prišel čas, ko mora kdo drugi poskusiti spravo med politični- mi strankami ter povesti omahujo- či narod skozi bodoče mesece.

Paderewski no e čakati na čas, ko se bo javno razpoloženje čre- nilo njemu v prid, kar bo soglas- no z njegovimi prijatelji kaj kmalu prišlo vspricho velike popu- larnosti, katero uživa med naro- dom.

Par dni pred njegovo resigna- cijo je bilo zagnanovati burno demonstracijo socijalistov, tekom katere je nekako 2.000 oseb ko- rakalo po cestah Varšave ter kri- čalo:

— Dol s Paderewskim!
Nekateri so baje tudi kričali:
— Dol z zavezniki!

Velika ljudska množica je ob- kolila hišo Paderewskija ter žviž- gal. Pozneje so se voditelji pa- rade sami sprli na cesti radi ne- kega predloga, da se odkoraka pred stanovanjem min. predsedni- ka in v tem boju je bil eden iz- med socijalističnih voditeljev te- žko poškodovan.

Predsednik Pilsudski ostane tr- den prijatelj pianista ter bo brez- dvoma porabil prvo priliko, ki se mu bo nudila, da zopet ponudi Paderewskiju vodstvo poljskega ministarstva.

Paderewski se je preselil iz pa- lače ter se nastanil v hotelu Bristol, ki je njegova last in kjer igra ulogo, ki nudi velik kontrast proti politiki in godbi.

CARRANZA IN ANGLIJA

Mehikanci vse drugače postopajo z Angleži, bivajočimi v Mehiki, kot pa z Amerikanci.

Washington, D. C., 12. dec. — Carranza vlada si na vse nači- ne prizadeva, da bi ustanovila pri- jateljske odnose z Anglijo. Naj- jasnější dokaz za to je dejstvo, da Carranzovi ljudje vse drugače postopajo z Angleži kot pa z Ame- rikanci. Grede jim v vseh ozirih na roko ter imajo povsod prednost.

Da je to resnica, je prav poseb- no razvidno iz naslednjega:

V Anglijo potuje sedaj Rafael Nieto kot načelnik finančne ko- misije. Namen te misije je dobiti veliko posojilo za mehiško vlado.

Mehiška vlada namerava v naj- krajšem času vrniti Angliji Mexi- can Vera Cruz železniško črto.

Angleška korporacija Aquila Oil Company je dobila dovoljenje za vrtnanje novih vrelcev v Tam- pico okraju, dpeim dve ameriški kompaniji, ki stojita na ravnos- tistem stališču, nista dobili tega dovoljenja.

Angleški polkovnik McLean po- tuje večkrat v Mehiko, kjer se posvetojuje s finančnim ministrom Luisom Cabrero.

V Mehiko sta dospela angleški general Critchley in major How- ard, ki bosta izdelala natančne načrte za angleško kolonizacijo v Mehiki. Tudi ona dva sta se po- svetevala s Cabrero.

BOJKOTIRANJE JAPONSKEGA BLAGA

Kitajci sežgajo japonsko blago pri demonstracijah, ki so vrše proti napadu v Fučov.

Pekin, Kitajska, 12. decembra. — Izjava japonskega napada na dije- ke v Fučov, se izvaja na Kitaj- skem bojkot proti vsemu japons- kemu na veliko bolj resen način kot kedaj prej. Brzojavi iz vseh večjih središč poročajo o sežiga- nju japonskih produktov in o ve- likih demonstracijah.

Združene trgovske zbornice de- žele, ki zastopajo 1.400 mest, pre- te s kaznijo vsakemu trgovcu, ka- terega bi našle, da kupuje blago od Japoneev.

Japonske ladje, ki odhajajo od tukaj, nimaj, nikakor t-o-v- rov. Japonski trgovci so poklicali na pomoč svoje oblasti, da zlo- nijo bojke v vlado v Tokio je pred kratkim sporočila Kitajski odredbe, katere mora slednja uve- ljavit, da zatre bojkot ter prepre- čiti proti japonski propagando. Jasno je razvidno, da izražajo Japonci Fučov dogodek, da izsi- lijo iz Kitajcev nadaljnje konec- sije.

Kitajski in japonski raziskovalci se mude sedaj v Fučov. Ja- ponci nočejo umakniti svojih boj- nih ladij in to kljub protestu Ki- tajske proti njih navzočnosti. — Cela dežela podpira vlado v nje- ni zahtevi, da naj kaznuje Japo- nska krivce ter plača odškodnino za ranjene in ubite.

Včeraj so Japonci protestirali proti kitajski vladi, ki je dovolila 40.000 trgovcev, dijakom in obrt- nikom, da so paradirali po cestah, držali shode ter učili narod, naj nasprotuje japonski agresiji, poj- tom bojkotiranja vsega, kar pri- haja iz Japonske in da naj prisli- vlado, da bo zahtevala odškod- nino za prizadete v Fučov.

Kitajci so na japonski protest odgovorili, da so bile demonstrac- ije povsem mirnega značaja in da vlada vsled tega ni imela pravice posredovati, kajti narod ima u- stavno pravico javnega zborova- nja in prostega govora.

Japonci so bili s tem odgovor- om nezadovoljni ter namignili, da je kitajska vlada gotovo ščuvala demonstrante. Dejstvo pa je, da vlada ni v stannu umešavati se v demonstracije. Če bi kaj takega storila, bi prišlo do pobojev in zelo dvomljivo je, če bi hotela po- licija sploh nastopiti proti de- monstrantom.

Washington, D. C., 12. decem- bra. — Resignacija dr. Harry Garfielda kot kurinlega admini- stratorja, ki je bila podana več- raj zvečer, je bila izročena danes predsedniku Wilsonu s posredov- vanjem tajnika Tumultyja. V Be- li hiši se je glasilo, da bo resigna- cija gotovo sprejeta.

Posle kurinlega administratorja katere je izvrševala železniška administracija pod avtoriteto dr. Garfielda, bo vodil nadalje gene- ralni ravnatelj železnice, Hines. To pa še ne pomenja, da bi bil gene- ralni ravnatelj Hines imenovan kurinlim administratorjem na mesto Garfielda.

Dr. Garfield je izjavil, da je ponudil svojo resignacijo radite- ga, ker ni odobral principa predloga vlade, ki je napravil ko- nec premogarski stavki.

Glasi se, da je nasprotoval dr. Garfield pogojem predloga, ker je bil prepričan, da bo imelo to za neizogibno posledico poviša- nje cen premoga za navadne kon- sumente. Stalno je nasprotoval vsakemu poskusu, da bi se povi- šalo podrobne cene premoga.

Delodajalci so čakali danes na oficijelno obvestilo uravnave ge- neralne stavke, predno bi sestavi- li načrte, da izvrše predlog vlade. Njih zastopniki so bili v Wash- ingtonu, odkar so se pričela poga- janja in večina je baje voljna sprejeti akcijo vlade ter jo podpi- rati.

Prvo olajšanje strogih varče- valnih odredb je prišlo včeraj, ko se je glasilo, da smajo biti prod-

NOV NAČRT GEN. JUDENIČA

Poraženi poveljnik pravi, da je njegova armada še vedno celotna na ruskih tleh.

Reval, Estonska, 12. decembra. — Nisem še opustil svojega nane- na, da zavzamem Petrograd, — je rekel general Judenič, povelj- nik ruske severozapadne armade, napram poročevalcu Associated Press.

Kljub nasprotnim poročilom je jedro moje armade še vedno in- taktno na ruskih tleh. Le pet del te armade so Estonci razorožili. Moje čete so dobro založene s hrano in drugimi potrebščinami, z izjemo obleke, katero pomanj- kanje je predstavljalo v zadnji kampanji najbolj resno oviro.

Če bi imeli več blaga da na- pravimo iz njega uniforme, bi imeli tudi več vojakov in povest bi mogoče izpadla povsem dru- gače.

General Judenič je sprejel poro- čevalca v vojaškem glavnem stanu v tukajšnjem mestu. Bil je videti izvrstnega razpoloženja ter ni kazal nobenega znaka duševne potrtočnosti vspricho izvanredno koč- ljivega položaja njegove armade.

General je rekel, da ne more razpravljati o načrtih za bodoč- nost radi negotovega izida konfe- rence v Dorpatu in da tudi ne more povedati, kedaj bo v stanu obnoviti vojaške operacije.

Poročevalec je vprašal genera- la med drugimi stvarmi tudi to, kje bo organiziral nadaljno kampa- njo v slučaju, da bi Estonci sklenili mir z boljševiki: če raču- na general na pomoč Mannerhei- ma, finskega poveljnika in če ga zavezniki še vedno podpirajo. Na vsa ta vprašanja je Judenič sme- ljaje zmajal z glavo ter rekel:

Nisem pripravljen razpravljati o tem.

Neki član Judeničevega štaba je trdil, da je estonska vlada vse prej kot odkrita napram ruskim četam in da jim skuša škodovati kjerkoli more.

GARFIELD RESIGNIRAL

Njegovo resignacijo bo predse- dnik sprejel, kot se je danes obja- vil v Beli hiši.

Washington, D. C., 12. decem- bra. — Resignacija dr. Harry Garfielda kot kurinlega admini- stratorja, ki je bila podana več- raj zvečer, je bila izročena danes predsedniku Wilsonu s posredov- vanjem tajnika Tumultyja. V Be- li hiši se je glasilo, da bo resigna- cija gotovo sprejeta.

Posle kurinlega administratorja katere je izvrševala železniška administracija pod avtoriteto dr. Garfielda, bo vodil nadalje gene- ralni ravnatelj železnice, Hines. To pa še ne pomenja, da bi bil gene- ralni ravnatelj Hines imenovan kurinlim administratorjem na mesto Garfielda.

Dr. Garfield je izjavil, da je ponudil svojo resignacijo radite- ga, ker ni odobral principa predloga vlade, ki je napravil ko- nec premogarski stavki.

Glasi se, da je nasprotoval dr. Garfield pogojem predloga, ker je bil prepričan, da bo imelo to za neizogibno posledico poviša- nje cen premoga za navadne kon- sumente. Stalno je nasprotoval vsakemu poskusu, da bi se povi- šalo podrobne cene premoga.

Delodajalci so čakali danes na oficijelno obvestilo uravnave ge- neralne stavke, predno bi sestavi- li načrte, da izvrše predlog vlade. Njih zastopniki so bili v Wash- ingtonu, odkar so se pričela poga- janja in večina je baje voljna sprejeti akcijo vlade ter jo podpi- rati.

Prvo olajšanje strogih varče- valnih odredb je prišlo včeraj, ko se je glasilo, da smajo biti prod-

MAJNERJI NOČEJO NA DELO

VELIKO MAJNERJEV V ILLINOISU ZAHTEVA 31-PROCENTNO POVIŠANJE TER NOČEJO NA DELO. — NAMEN KONVENCIJE BO POJASNITI ČLANSTVU VSE POSAMEZNOSTI.

Springfield, Ill., 12. decembra. — Pet premogarskih unij v Illinoisu je zavrnilo predlog, ki je bil sprejet v Indianapolisu glede konca premogarske stavke in tri nadaljne unije baje odločno nasprotujejo tej uravnavi.

Krajeve unije v Waller, Johnson City, Coulterville in Cedar so obvestile Frank Farringtona, predsednika premogarjev v Illi- noisu o svojem glasovanju in tudi rovi v Peoria so zavrnili načrt. V Peoriji je prizadetih osem tisoč mož.

V Marionu, ki je največje središče za proizvajanje premoga v tej državi, so sprejeli premogari resolucijo, da se ne bodo vrnili na delo, dokler ne dobe 31-odstotnega povišanja plače. Uravnavi nasprotujejo tudi unije v Stonington in Kincaid.

Dovoliti možem, da še nadalje štrajkajo, bi pomenilo soglasno z izjavo Farringtona križanje premogarjev v Illinoisu.

Indianapolis, Ind., 12. decembra. — Poslušajoči predsednik John Lewis in tajnik Green sta poslala v svet dolgo ugotovilo, v kate- rem pojasnujeta akcijo konference. V tem ugotovilo je rečeno:

Ne obotavljajte se ter se vrnite na delo, ki je absolutno po- trebno, kajti potom zepetnega pričetka obratovanja se bo spravilo na dan premog, ki ga občinstvo nujno potrebuje in moralne pred- nosti izvirajoče iz te akcije bodo zelo koristile majnerjem z ozirom na plačo.

Ugotovilo pojasnjuje nadalje, da se je sprejelo predlog pred- sednika za 14-procenčno povišanje v pričakovanju, da se bo plače še nadalje zvišalo v neposredni bodočnosti.

Poloficijelno se je glasilo, da ne bo konvencija, ki se bo vršila tukaj, kakorhitro bo postala produkcija premoga normalna, odo- bril predloga predsednika.

Danes je bilo pozitivno ugotovljeno, da je bil predlog odobren in da se bo konvencija vršila izključno v namenu, da se pojasni članstvu vse posameznosti novega dogovora.

jalne na drobno vspricho velikega nakupovanja za Požič odprte zvečer v soboto devet ur, mesto šest ur kot predpisano za druge dneve.

PROHIBICIJA MEDJI DELAV- SKE VERSTE.

Trenton, N. J., 12. decembra. — Governor Runon je razposlal danes industrijalcem in drugim delodajalcem v državi pisma, v katerih jih vabi, naj pošljejo za- stopnike na konferenco, ki se bo vršila prihodnji četrtek in ki bo razpravljala o potih in sredstvih, kako pridržati inozemske delav- ce v državi New Jersey. Država trpi vsled pomanjkanja delavcev, kajti številni inozemci se vračajo v svoje domače dežele. Številni inozemci navajajo prohibicijo kot glavni vzrok, da zapuščajo to de- zelo.

D'ANNUNZIO SE JE SKESAL.

Reka, 10. decembra. — Luigi Rizzo, poveljnik D'Annunzijeve mornarice je izjavil, da pesnik ne bo vzprizoril ekspedicije v Split. Časnikarskemu poročevalcu je po- vedal med drugim tudi naslednje:

Obiskali bomo Zader in Šibenik, toda naš obisk bo prijateljski, na- menjen tam živečim Italjanom. Admiral Millo, ki poveljuje našim četam v Dalmaciji, je v polnem soglasju z D'Annunzijem.

Denar nam poslali je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
68 Cortlandt St., New York, N. Y.

NOVO ŠPANSKO MINISTR- STVO.

Madrid, Španka, 12. dec. — Po trudopolnem delu in dolgih bojih je sestavil Samuel Alnede Salazar ministrstvo, ker je bivši predsednik Toza z vsemi svojimi ministri resigniral. Zunanji mini- ster je marki de Lema, vojni mi- nister pa general Vialla.

RADIKALCI BEŽE V ME- HIKO.

SanAntonio, Tex., 12. decem- bra. — El Universal, list, ki izha- ja v Mexico City, pravi, da so bile one mehiške države, ki meje na Združene države, preplavljene v

Pazite na nove cene

Pošljemo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvaško, v Slavonijo, Borne in Hercegovino popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primereno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kako mo- goče zamude v isplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošljemo v staro domovino, naprimer:

100 kron	\$ 1.35	500 kron	\$ 6.25
200 kron	\$ 2.60	1,000 kron	\$ 12.50
300 kron	\$ 3.90	5,000 kron	\$ 61.50
400 kron	\$ 5.00	10,000 kron	\$ 122.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z dru- gimi.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
68 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Save the Easy Way BUY W.S.S.

"GLAS NARODA"

NEW YORK PUBLISHING COMPANY
Incorporated in New York
215 East 63rd Street, New York City, N. Y.

GLAS NARODA ("Voice of the People")
Published every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$1.00.

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$1.00.

131 East 10th Street, New York City, N. Y.
Telephone BR 6-8760

Dopisi

Clinton, Ind.

Dovolite tudi meni malo prostora, da pojasnim tukajšnje stavkovne razmere.
Stavkamo od 1. novembra, kar se pa tiče pogodbe, pa še ni nič znano. V tukajšnji okolici je vse delavstvo organizirano, ni enega rova, da bi ne pripadal organizaciji.

V tej naselbini je približno petindvajset rofov, ali ti so oddaljeni od mesta od dveh do osem milj. Ako se tukaj naseliš, moraš iti na delo z vlakom, ki vozi premogatelj na delo. Pred stavko so vozili štiri premogarski vlaki, obstoječi od 12 do 15 voz, sedaj v temi času pa vozi le eden, ostoječi iz treh voz. Vozji namreč samo delodajalce, ki hodijo k rovom čakati premogarje, kdaj se vrnejo na delo. Ali premogarji se ne vrnejo na delo, dokler se jim ne izpolni, kar zahtevajo in so tudi opravičeni, ker življenske potrebščine vedno dan na dan rastejo.

Kakor sem čital po časopisih, se lepo drže vsi delavci. Me prav veseli. Le tako naprej, zmaga je naša! Delavci vse kvilisko držijo. Zakaj bi potem ne imeli tudi pravice do onega, kar zahteva?
Pozdravljam vse rojake širom Amerike, posebno pa štrajkarje in kličem vam: Na gotovo zmago! Štrajkar F. R.

Waukegan, Ill.

Naj opišem nekoliko tukajšnji stavkarski položaj Slovencev v tukajšnji naselbini se vztrajno drže, ker se zavedajo svojega suženjstva pod jeklarskimi baroni ter njihovimi petolizniki. Imamo pa tudi nekoliko netopirjev, ki prihajajo v tovarni in se ne zavedajo, da se njihovi bratje in njih otroci bore za boljši kos kruha. Ti izrodki človeštva se še ponašajo, češ, pa sem tako korajžen, da sem šel skebat in krast kruh iz ust revnim sotrpnikom, ki se zavedajo, da so ljudje in kot taki imajo pravico do boljšega kruha. Značilne pa je, da so vsi ti kranjski garjevi, ki zdaj opravljajo judeževsko delo, nekaki denarni mogotci in veleposelniki: vsaj tako so se nazivali.

Da se pa kljub stavki veselimo in zabavamo, kaže dejstvo, da privedi Čitalnica Slovencev-ga Narodnega Doma božično drevesce v veliki dvorani Slov. Nar. Doma na božični večer 24. decembra v veselje in zabavo vsem tukajšnji Slovence, posebno njihovim otrokom. Da se pa penozito veselje naših mladičev, se prosijo starši, da prinesejo kako malo darilo ter ga oddajo pri naznanemu drevesu malašč za to izvzljemenemu uradniku, da nadzoruje darila do nastopa Miklavža, ki razdeli darila otrokom, kakor tudi odrastlim. Nastopi tudi pevski zbor, deklaracija in šaljiva pošta. Najdaljši program bo razviden iz lepakov. Vljudno vabimo vse Slovence in Slovenke iz Waukegana in North Chicago, da se te prireditve v polnem številu vdeležite ter s tem napravijo veselje tudi svojim otrokom.

Pozdrav vsem Slovence in Slovenkam širom Amerike, želeč jim veselo božične praznike.
Anton Kobal.

Pittsburgh, Pa.

Kar se tiče novosti v Pittsburghu, jih ni bogve koliko. V nedeljo dne 30. novembra, smo bili sklicani shod v Kranjsko Slov. Domu, ter povabili Mr. Kristana in dr. Periča ter Sveteka (slednja dva sta bila jugoslovanska delegata pri mednarodni konferenci v Washingtonu), da nam govorijo. Namen shoda je bil ustanovitev podružnice JRZ. No, shod je bil tako velik, da nisem mogel verjeti svojim očem; konservativno računano, bilo je nad 1.200 ljudi. Mislim, da so se Slovence končno vendar zavedli in da bo tudi Pittsburgh stopil v vrsto drugih naprednih naselbin.

Ker so v Pittsburghu prepovedani shodi vsled jeklarskega štrajka, smo morali dobiti poseben permit od policijskega departamenta, kar se nam je tudi posrečilo. Komisar je mimogrede omenil, da bode imel nekoga tam, ki bo skrbel za red. Odbornik mu na to opasko ni ničesar odgovoril, kajti želel je, da ne pošlje nikogar, ker mnogokrat se pripeti, da pošlje kakega ignorantnega policajca, ki vedno rajši krivo razume kot pravo, in ako bi slučajno na shodu padla beseda

članov in tudi govorniki bi nam bili povedali marsikaj, kar bi nas bilo zanimalo.
Kako močno se Slovence razlikujejo od Hrvatov!

Iz kazalo se pa je pozneje, da bi bilo mnogo bolje, ako bi bil komisar poslal svoje policaje. Določeno je bilo, da rojak Z. otvori shod in da v angleškem jeziku po jasni pomen zborovanje. To smo smatrali potrebnim za slučaj, da bi bil kak tajni detektiv navzoč. Toda komaj je končal, že so pričeli Svetkovi komunisti bombardirati, češ, zakaj se poslužuje angličine. Posrečilo se mu je prepričati jih, da je bilo to potrebno.

Nato je "Prešeren" zapel Amerika in Svoboda, nakar je Mr. Z. predstavil Ivan Varogo kot predsednika shoda. To komunistom, seveda Hrvatom, ni šlo v glavo, in zahtevali so, da se predsednika volijo. On jim je rekel, da je permit dobil on in da je samo on odgovoren policiji za sklepe shoda; ako hočejo voliti predsednika, naj si najprej preskrbijo permit in po tem naj skličejo shod in naj delajo, kar hočejo. Hrvati so kričali na vsa grla, toda kapitulirati vendar odbornik ni hotel.

Izgleda, da so se Svetkovi pristasi skrbno pripravili za to zborovanje in vzrok temu je bil — Kristan. Pozneje se je to izvedelo, da bi drugače ne bili prišli na zborovanje.

Ko je kričanje malo poleglo, je Varoga vseno zasedel svoj stol in po kratkih besedah predstavil najprej Kolanderja, urednika Združničarja. Hrvati so ga takoj naharili s buržoazijcem, in Kolander je v kratkem končal. Imel bi govoriti tudi Marohič, toda ko je videl razpoloženje svojih rojakov, si je mislil, da bi bilo bolje, ako nastopi, vsled tega je ostal med množico in ni prišel na oder. Gotovo se je bal, da tudi njega ne obsnujejo s točo.

Med vsem tem hrupom, kreganjem in napadalnimi izrazi je nastopil dr. Perič. Videlo se mu je, da je razburjen vsled kravalov, da je bil menda tudi vzrok, da je raztreseno govoril. Pa vsaj tudi ni bilo mogoče, ker so bili zabrdjeni medklici vedno na dnevnem redu. Dr. Perič je kmalu končal in za njim je nastopil F. Svetek. Dasiravno jim je zatrjalval, da je sam delavec (on je namreč špenklar) in da je tajnik slovenskih strokovnih organizacij, kljub temu so tudi njega napadali, da zastopa buržoazijo. Svetek ni bil tako razburjen, kakor njegov sodrug dr. Perič, in videlo se je, da je že navajen takim shodom. On je govoril jako stvarno in večina mu je burno odobraval.

Hrvatom smo dali toliko koncesije, da smo dovolili enemu izmed njih, nekemu Žokoviću, da je govoril. Slednji je govoril pač tako, kakor se pričakuje od Cvetkovega učenca.

Zatem se je neki brivec dvignil in predložil nekako resolucijo, ki je bila pa taka, da se je moral vsa ki zavedni Jugoslovan sramovati, da se jo je prečitale v njegovi navzočnosti. Oni so hoteli, da se o resoluciji glasuje in mi smo jim prepričali to s tem, da smo rekli, da hočemo najprej izčrpati govorniško listo. Sicer se niso radi vdali temu, toda moralo je biti tako. Vsekakor je bil odborov namen, da resolucija sploh ne pride več na red.

Zatem je Varoga predstavil Mr. Kristana. E, kak hrup je nastal; kako so Hrvati navalili na njega. S patriotom, buržoazijcem, izdajalcem "radničke klase", podprednikom monarhistov itd. Bilo je tu di med Slovence nekoliko klerikalcev, katerim Kristan ne uga.
Kristan je pariral vse udarece jako spretno in ko so Hrvatje videli, da mu niso kos v debati, so pričeli s enostavnim kričanjem, samo, da mu prepričajo govoriti. — Večkrat bi bilo skoraj prišlo do fizičnih spopadov med Slovence in Hrvatji, kajti Slovence so bili že sili teh hrvaških kričačev, vseeno pa smo to prepričali. Dvorana je bila polna in ako bi bilo prišlo, do tepeža, bi imelo to jako slabe posledice.

Ker smo spredeli, da je bil vsaki nas poizkus napraviti red, nespeljen in da ni imelo nikakega pomena, ako bi bil G. Kristan še nadalje govoril, je Varoga med kričanjem shod zaključil.
Tako se je torej končal naš shod ki je na prvi pogled toliko obetal. Pomislite, toliko ljudi je bilo na zborovanju, koliko bi se bilo lahko nabralo za revne otroke v starem kraju! Podružnica bi bila gotovo takoj prvi dan štela nad dvesto

Vojna ali mir?

Predlog Litvinova, da stopi v mirovna pogajanja z zavezniki, prihaja nekoliko pred psihološkim trenutkom. Res je, da se je zunanje vmešanje v ruske zadeve izkazalo, sodeč po poročilih, kot skrajno izjalovljenje. Nobene sile ni, ki bi bila sedaj obrnjena proti boljševikom, z izjemo japonske ekspedicije v Sibirijo, ki bo najbrž uspešna v interesu Japonske same. Japonci bodo najbrž storili še več kot pa držali svoje lastno. Oni niso v Sibiriji zastoj. To pa je le mala tolažba za zapadne velesile, ki so zalagale Kolčaka in Denikina b denarjem in municijo. Nameni zapadnih velesil in njihov ciljji so bili končno poraženi.

Čeprav pa so mogoče zapadne velesile prizadete to same med seboj, vendar še niso v takim duševnem razpoloženju, da bi priznale celemu svetu svoj polom. Blokada Rusije je v glavnem očitaneje ter znamenje neodobravanja. Ta blokada nima nikakega vojaškega pomena ter pomeni le veliko nadlego za ruski narod in vsled tega tudi za rusko vlado. Brez dvoma preprečuje ta blokada uvažanje življenskih potrebščin, česar posledica so neštevilni smrtni slučajji, ne le med pristajši boljševikov, temveč tudi med državljani vsakovrstnih političnih in verskih nazorov. Ko bo prišel čas, ko se bo povelja jeza, bodo francoski in angleški državni spoznalci, da se ne pravi pomagati k reformi Rusije, če se izstrada in kaznuje njen narod.

Verodostojne priče, ki so se vrnile iz Rusije, pričajo, da so boljševiki vzdržali v sili v glavnem vsled strahu pred povratkom monarhije v slučaju intervencije zaveznikov.

Če je to resnično, potem so si stali zavezniki sami sebi na poti od novembra lanskega leta naprej, do sedanjega trenutka. Želeli so pred vsem, da bi bila uveljavljena v Rusiji vlada, kateri bi lahko zaupali in ki bi izpolnjevala svoje obveznosti. Boljševiki niso obljubili, da bodo zopet uveljavili privatno lastnino v Rusiji, vendar pa so pristali v to, da nosijo svoj delež starega carskega državnega dolga.

Kot je stvar sedaj, bo Lenin padel, ko se bodo umaknile armade, ki so ga toliko časa ohranile na površju. Če pa ne bo padel, kar je bolj verjetno, bo življenje pod njim prav tako težko kot je bilo pod carjem Nikolajem. Mi vsi smo prav dobro izhajali z Romanovi, dokler so imali moč v rokah. Edina pot, ki nam preostaja v nastopu proti Leninu, je organizacija zavezniške armade, ki bi bila dosti mogočna, da bi zdrabila njegovo organizacijo. Zelo negotovo je, da smo pripravljeni na vojno z Rusijo, a tudi če bi bili pripravljeno telesno in duševno za tak napor, bi bilo vendar dvomljivo, da bi zamogli reorganizirati ruski narod tako kot želimo mi.

Zavezniška diplomacija je napravila na Ogrskem velikansko kmedo.

Koncem konca pa moramo vendar ali priznati ali pa napovedati vojno vladi, ki kontrolira osrčje Rusije. Predolgo časa smo se posluževali le besed in trikov. Nudili smo utis, kot da se prav nič ne brigamo za svojo narodno čast, dokler zamožemo s pošteniimi ali nepošteniimi sredstvi iztrebiti vlado, s katero ne soglašamo glede osnovnih ekonomskih vprašanj. Tako Lloyd George kot Clemenceau sta definitivno ugotovila, da je bila zavezniška intervencija v Rusiji čisto brezuspešna in da so vsi njih načrti končani.

Kljub temu pa vse angleški denar se vedno v zakladnice Kolčaka in Denikina. Zavezniki morajo ali napovedati vojno ali pa skleniti mir z boljševiško Rusijo.

Ali ljubite kontraste?

Iz Francije se vozi v Ameriko plemenska kobila in žnjo vred sedem mesecev staro žrebe, potomce konja Sun Star, ki je dobil prvo darilo pri zadnjih dirkah. Kobila in žrebe imeta tapecirano kabino. Strežejo jima štirje možje in dva zdravnik. Kobila je vredna dvestotisoč dolarjev.

V berlinski porodnišnici vladajo razmere, ki pretresejo obiskovalca do srea.

Izstradane matere tehtajo od petinsedemdeset do petinosemdeset funtov. Lepa teža za doječo mater, kaj ne?

Matere dobe na teden toliko masla, da ga namažejo na dva kosčka kruha. Jetične matere dobe po pajnt mleka na dan.

V svojem patriotizmu boste morda vzkliknili: K zlodju naj gredo še nemške matere. Naj poginejo.

Toda nemške matere niso začele vojne. Valiko jih leži v Virchow bolnišnici, imenovani po možu, katerega znanstvena dela so bila v dobrobit celemu svetu ter so rešila na tisoče otrok v tej in drugih deželah.

Kaj boste mislili, če čitate o prenapoljenih bolnišnicah ter o kobili, kateri strežeta dva zdravnik?

In če bo kdaj napačila resnična civilizacija, kakšno sodbo bo imela o sedanjih dob?

Kakz iznebiti se skrbi je v večini slučajev največja skrb ljudi.

Enostavna in povsem umljiva dolžnost človeka je ponavadi preveč enostavna, da bi imela kako privlačno silo.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 - Inkorporirana leta 1906

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIRANK BOVANSKI, box 551, Coonawang, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 100 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Zajnik: JOSEPH PISELER, Ely, Minn.
Blagajnik: GHO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik nesplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Sassa, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:
Dr. JOS. V. GRANEK, 825 E. Ohio St., N.S. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
JOHN GOZEL, Ely, Minn.
ANTHONY MOTE, 841 Ave. M, St. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 6134 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
JERGOR J. PORENTA, box 178, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 410, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, S. E. box 54, Export, Pa.

PRAVNI ODBORI:
JOSEPH PLAUT, Jr., 425-7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 824-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT FOGOREJC, 7 W. Madison St., Room 606 Chicago, Ill.

ZDruževalni Odbori:
SUDOLF PERDAN, 6028 St. Clair Ave., NE Cleveland, Ohio.
FRANK STRABEC, 4464 Washington Street, Denver, Colo.
JERGOR KRISCAK, 467-8th Ave., Johnstown, Pa.

Sednoltno glasilce: GLAS NARODE.

Vse stvari tujake so uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse priloge naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vse zdravniške spričevala, se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog \$200.000. (tristotisoč dolarjev). Esmiškim podpor. odkadnin in posmrtnin je plačila že nad polmilijon dolarjev. Jednota šteje okrog 5 tisoč rednih članov (ic) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku.

Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam kjer jih še ni, pripravljamo ustanovitve novih. Kdor eli postati član, naj se zgleda pri tajniku bližnjega društva J. S. K. J. V ustanovitvi novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami.

Novice iz Jugoslavije

Državno posojilo in državni boni.
Finančni minister je odredil da se 4 odstotni državni boni v kronah izplačajo v določenem roku pri blagajni delegatov finančnega ministristva v Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani, Splitu in v Novem Sadu. Takisto tudi pri negeneralnem ravnateljstvu državnih dologov v Beogradu in pri vseh hinančnih uravah v Srbiji in Črnigori. Državne blagajne so pooblašene da prejemaajo te bone tudi pri plačevanju davkov. Bonom poteče včinoma rok dne 3. novembra, vendar pa se ti boni lahko podaljšajo za nadaljnih šest mesecev. Za ta čas plačuje država zanje povišane obrest v iznosu 6 odst.

Dinar in tuji denar.

Finančni minister je dobil sklep o tem, kako se bo računal kurz tujega denarja pri izplačevanju in vplačevanju pri glavnih državnih blagajnicah. Po tem se sedaj izpremene ti-le kurzi: 1 dolar 10.40 dinarjev, angleški funt sterlingov 40.3 dinarjev, 100 drahem 180.4 dinarjev, 100 švicarskih frankov 180.4 dinarjev, 100 itali-

janskih lir 150 dinarjev, 100 romunskih levov 90 dinarjev.

Radi tihotapstva nežigosanih bankovcev.

V Špilju so aretirali trgovca Z. iz Zagreba, pri katerem so našli 4 milijone nežigosanih bankovcev. Mož je žid. Odvedli so ga v zapor v Maribor.

Povratak dalmatinskih interniranec.

Dalmatinska deželna vlada je dobila od poveljnika italijanske vojne ladje "Puglia" obvestilo, da je italijanska okupacijska oblast dovolila povratek iz internacije dr. Desniću in dr. Cortelazu iz Zadra, Corubolu in Katalinju iz Skradina, Rendiću, dr. Rajeviću in Aniču iz Šibenika, Novakoviću in Benkovea in dr. Avelini iz Hvara. Omenjeni rodoljubi še niso dospeli iz Italije.

Nova mesta.

Z regentovim ukazom sta bila občini Sušak in Ukovar povzdignjeni v vrsto mest.

Naši vojaki se morejo vdeležiti bojev proti boljševikom.
Belgrajska "Politika" javlja: — Na seji min. sveta se je sklenilo, da objavi vojni minister

častnikom in moštvu, da se morejo — ako to žele — prostovoljno javiti vezni dobrovoljski armadi in se vdeležiti bojev proti boljševikom. Pegoji, po katerih se sprejemo dobrovoljci, se naknadno sporočijo.

Aretiran bivši minister.

V Beogradu je bil aretiran Vuksin Petrović, bivši minister, ki se ima zagovarjati radi veleizdaje. Zaprt je v Kragujevcu.

Železniški promet.

V ministrtvu saobračaja se je vršila konferenca o vprašanju železniškega prometa. Sklenilo se je zahtevati od Bolgarije, da izroči takoj 15 lokomotiv, s katerimi bi se mogla vzdržavati zveza z orient ekspresom.

Poslanik SHS na Poljskem.

V ministrtvu zunanjih del se izdeluje diplomatski razpored ki se v kratkem objavi. Pri tej priliki bode imenovan tudi poslanik za Poljsko.

FOREIGN EXCHANGE ODDELEK JE ODPRT ZVEČER.

Da vam boljše poslužimo, bo Foreign Exchange oddelek našega St. Clair urada na St. Clair Avenue, in vzhodni 40. ulici, zanaprej odprt vsak torek in četrtek od šeste do osme ure zvečer ter v soboto kotje bil dosedaj.

Kadarkoli pošiljate denar v Evropo, se najprej oglasite pri nas. Naše cene v katerokoli deželo so najnižje.

Mi prodajamo šifkarte za vse prekooceanske parobrodne črte.

Mi vam preskrbimo potni list. Pridete in se seznanite. Mi imamo moža, ki govori vas jezik.

Cleveland Trust Company je velika zanesljiva banka, dobro znana po vsem svetu.

The CLEVELAND TRUST COMPANY
CLEVELAND, OHIO
Vloge nad \$85,000,000.

GLAVNI URAD EUCLID AVE pri E. 9th STREET

PODRUZNICE
St. Clair Avenue pri E. 40th St. West 25th St. pri Franklin Ave.
Detroit Avenue pri W. 117th St. Woodland Avenue pri E. 22nd St.

TER ŠTIRNAJST DRUGIH PODRUŽNIC

Kaj bo z Franciscocom Villo?

Sedaj, ko se glasi, da so njegovi lastni ljudje prišli Pancha Villo ter ga drže za nagrado 25 tisoč dolarjev, je zanimivo izvedeti naslednje posameznosti, katere je pričel londonski "Times" izpod peresa nekega poročevalca, ki je bil v rokah mehiškega bandita tekoma enega njegovih pohodov v pretekli zimi.

Pisec pravi, da je to desperado, ki zna biti tudi kaj zabaven ter piše nadalje:

Oni, ki smo bili v rudniškem taborišču Santa Eulalia dne 22. januarja preteklega leta, so doživeli nekaj česar ne želimo doživeti še enkrat. Zbudili smo se zgodaj zjutraj štirje oboroženi možje, ki so stali pri vratih moje spalnice s puškami, namernimi namene. Voditelj je z globokim glasom ukazal:

— Armus y dinero. (Orožje in denar).

Pokazal sem na naše revolverje ki so ležali na majhni mizici poleg moje postelje ter tudi rekel, da je denar v vreči pod mojo posteljo. Takoj so vzeli vse te stvari in poleg tega še številne druge, vključno kamero, izvrsten daljnogled, dve uri, par parov čevljev in par odev.

Banditi so nato odšli in voditelj je naročil enemu svojih mož, naj straži vrata in naj ne pusti nikogar iz hiše. Kljub temu pa nas niso pustili v hiši za dolgo. Kajti vrtili so se ter nas spremljali na patio ali dvorišče v San Domingu. Bili so tam štirje Amerikanci izveva mene in en Kitajec, naš kuhar. Banditi so tudi ujeli nekega angleškega podgnika, ki je prišel iz sosednjega rudnika, da izve za usodo Sante Eulalijske vasice, ki leži dve milj in stran in o kateri smi mi vsi vedeli, da je bila napadena onega jutra. Pozneje smo povedeli, da je Martin Lopez, pod poveljnik Ville, zavzel ta kraj in po oplenjenju prodajalen infor-miral prebivalce, da se lahko poslužujejo vsega, kar je ostalo. Te mu dovoljenja so sledili domačini na tako korenit način in taki hitro, da so bile prodajalne takoj popolnoma prazne.

V zadnjih par letih sem videl, kako se je s to vasjo postopalo na ta način štirikrat.

S tem, da je dal domačim prebivalcem nekaj zastonj, je bil Villo vedno v stanu pridobiti pretežno večino ljudi na svojo stran, kajti vsi so željni plena. Razen tega pa zna pritegniti k sebi postopski in leni dle prebivalstva s tem, da jim pokaže, kako lahko in udobno je življenje bandita.

Če dobijo banditi katerega, kojega "politični nazori" se razlikujejo od njihovih, potem mu dajo priliko pridruživiti se tolpi ali se pa preseliti na nagjo v večnost.

Povsem naravno je, da si skoro vsak izbere prvo pot.

Hočemo pa se vrniti nazaj na dvorišče Santo Domingo, kjer so častniki Ville stražili nas sedem tujecev. Pred nami je bilo zbranih nekako dva tisoč mož, zaposlenih v rovih. Prihajali so trije ali štirje možje in Franciscoco Villo, ogr-njen s sijajnim škrlatnim, rme-nim in zelenim plaščem, je stopil pred delavce.

Izgledal je kot prava slika zdravja ter bi gladko obril z izje-mo brk, katere je vedno gladil s svojo desnoro roko. Kadar bi bil zapusen s tem, sem zapazil, da je nepre-stano zapiral in odpiral dlan svoje roke kot da ga nekaj srbil in da mora nekaj napraviti.

Villo se ni niti najmanj brigal za svoje inozemske goste, temveč takoj nagovoril delavce približno na naslednji način:

Mehiški bratje!

Vsi veste, kdo da sem. Franciscoco Villo. Jaz sem največji bandit na svetu. Prišel sem, da vam pomagam. Jaz sem pr' borilelj pravice. Kaj hočete, da naj storim? Ali naj razstrelim t' erove, ali pa zahtevam vaše pravice?

Možje so odgovorili, da bodo zahtevali svoje pravice.

"Potem", je rekel Villo, "ne bom razstrelil rovo, a še ne vem, kaj naj storim s temi tujci. Ne vem, ali naj jih pustim obesiti ali ustreliti.

Nato so nas poslali nazaj v naše urade, kjer so nas stražili oboroženi možje, dočim so drugi od-pri naše blagajne ter oplenili naše hiše. Odnegli o vse, kar se jim je zdelo kaj vredno.

trdili drug konec vrvi na žico tramvajev.

Konja so nato pognali in don Antonio je uvisel v zraku.

Nekaj o meteorjih

Pred kratkim je michigansko jezero požrlo velikega obiskovalca z nekega drugega sveta.

Ko je na predvečer Zahvalnega dne tega leta kroglja žarečega železa svignila skozi zrak ter planila v jezero Michigan, so prebivalci treh držav, na razdaljo petdesetih milj naokrog domnevali, da se je pojavil v okolici potres ali da je zletela v zrak kaka municijska naprava. Motilec večernega miru pa je bil eden izmed onih skrivnostnih obiskovalcev iz nekega drugega sveta — meteorit.

Izza dni dolgo pred Kristom so se ohranila poročila s teh zagonetnih pojavih. Plutarh in Livij sta poročala o padanju meteoritov in znanstveniki od onega časa na prejšnjem ugibali o izvoru in vzrokih teh pojav.

Stražnik v svetilniku v Grand Haven, Mich. edina oseba, ki je dejanski videla tega zadnjega nebeskega obiskovalca, nam poroča v naslednjem, kar je bil slišal in videl:

— Nekaj, kar je izgledalo kot ognjena krogla, je padlo v jezero nekako petnajst milj južno od mene. Mislim sem, da se je utrnila zvezda. Pri padanju navzdol, z velikansko naglico, sem natančno čul žvižganje.

Ko se mi je zdelo, da je kroglja padla v vodo, je planil iz slednje v zrak velik plamen ter povzročil streslaj.

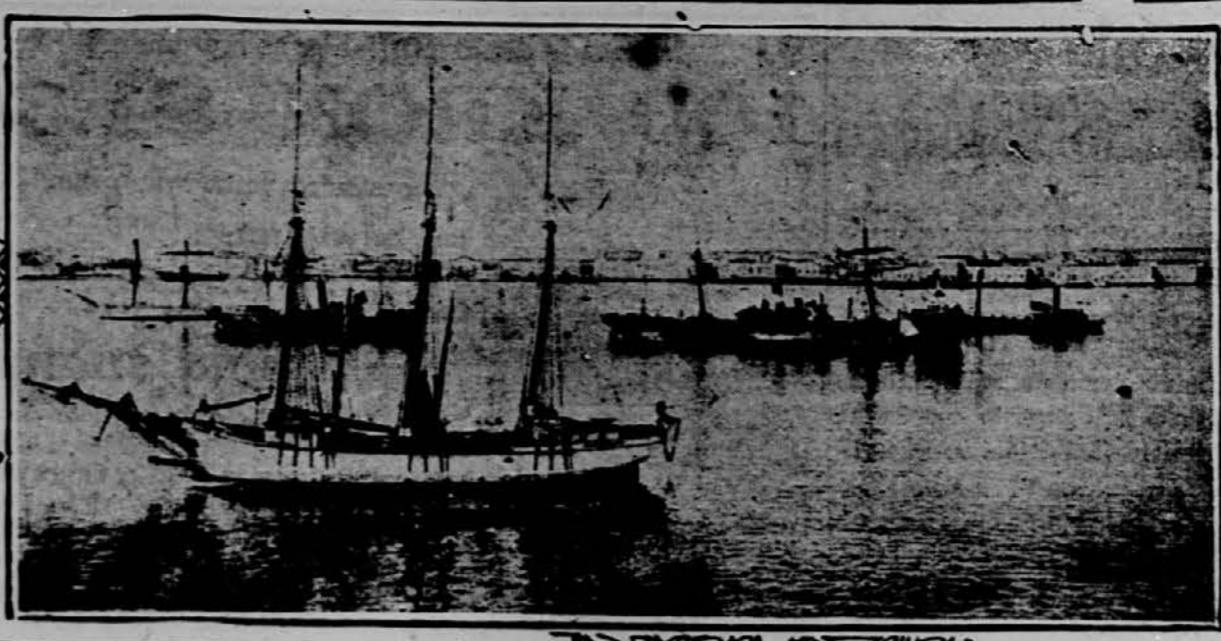
Lake Michigan bo mogoče ohranil zase skrivnost glede obsega in sestave tega meteorita. Koliko je tehtal tudi ni znano ter je sploh nemogoče kaj ugibati v tem oziru. Brez dvoma je bil ta meteorit precej obsežen, vendar pa ni vr-jetno, da bi se lahko meril z največjim meteoritom na svetu, ki tehtal 36 ton in pol.

Dr. E. O. Hovey, pomožni kura-tor Amer. prirodopisnega muzeja v New Yorku, je avtoriteta glede meteoritov. V sedanjem času pripravlja nov pamflet glede tega predmeta, kateri pamflet bo muzej kmalu objavil.

Dr. Hovey je imel izvanredne prilike študirati zbirko meteoritov, katero si je nabavil muzej in piše nalednje v svoji dosedaj neobjavljeni razpravi:

— Še pred enim letom so se znanstveniki ali navadni ljudje smejali ideji, da bi mogle priti mase tvarine iz zunanjega prostora ter zadeti na površino zemlje, ali da bi mogli — z drugimi besedami — padati kameni z neba.

Celo v sedanjem času je resnični ali pravi izvor teh meteoritov neznan. Čeprav imamo dosti vzro-likov za domnevanje, da ne pred-stavljajo delov našega solnčnega sistema, temveč da prihajajo iz zunan-jega prostora, ker se vdajo večji privlačni sili našega planeta.

VIEW OF VERA CRUZ, MEXICO, FROM THE SEA.

STREET SCENE IN VERA CRUZ. POGLED NA VERA CRUZ.

Livij, Plutarh in drugi stari zgodovinarji omenjajo več kame-nov, katere so videli ljudje pasti z neba. Med temi je bil kamen, ki je padel v Frigiji in katerega so ohranili tam skozi stoletja, dokler ga niso krog leta 204 pred Kr. prevzeli z velikimi ceremonijami v Rim.

Plinij je pet sto let pozneje še vedno vedel za celo točo kamenov, ki je padla na albanske gore v bližini Rima leta 652 pred Kr. in za kamen, ki je padel v Traciji v petem stoletju pred Kr.

Podoba boginje Diane, katero so hranili v Efezu, je baje padla na zemljo iz rok Jupitru ter je bila najbrž meteorit. Kamenje, ki je padalo z neba, so matrali številni primitivni narodi za čud in taki kameni so postali predmet oboževanja. V velikem spoštovanju so se ozirali na take kamene tudi narodi, o katerih se ne more trdi-ti, da so bili primitivni, kot napr. Indijci, Kitajci in Japonci.

Najstarejši resnični meteorit, o kojega prihodu imamo natančno poročilo, je oni v Ensishheim v Alzaciji. Neki star dokument ugotavlja sledeče:

— Dne 16. novembra 1492. se je dogodil poseben čudež med enaj-sto in dvanajst uro zjutraj. Z ve-likim ropotom, slišenem gramu ter žvižganjem, ki ga je bilo čuti na daleč, je padel pri mestu Ensishheim v Alzaciji kamen ki je tehtal 260 funtov. Videl ga je neki otrok, kako je padel v bližini kraja Gisguad, kjer je napravil na polju več kot par čevljev globoko jamo. Odnegli so ga v cerkev, — kajti bil je čudežen predmet.

Meteoriti se dele v tri glavne razrede, согласно z njihovimi sestavinami:

1. — Sideriti ali meteoriti iz železa.
2. — Sideroliti ali meteoriti iz železa in kamena.
3. — Aeroliti ali meteoriti iz kamena.

Neštevilne množine meteorskih teles, povečini manjšega obsega, morajo obstajati v notranjosti solnčnega sistema, kajti vsaki dan pride od petnajst do dvajset milijonov teh meteoritov v ozračje naše zemlje. Skoro vsi ti meteoriti se izgube v našem ozračju vsled vročine, ki je posledica drgnjenja z zrakom in vsled tega je edini

znak njih navzočnosti svetlobna sled preko neba.

To so zvezdni utrinki, katere je opazil vsakdo na večernem ali nočnem nebu.

Teža meteoritov je zelo različna. — Najlajša neodvisna masa ob-staja iz kamenitega meteorita, ki tehtal nekako eno šestinko unče in ki nosi ime Muehlan, po nekem kraju v bližini Inšbruka, kjer so ga našli leta 1877. Najtežja masa meteorita, ki je znana dosedaj, nosi ime Ahni-gito, predstavljajo joča železen meteorit, težak več kot 36 ton in pol, ki je prišel iz Cape York, Greenlanda.

Površina nanovo padlega mete-orita obstaja vedno iz tenke skorje, ki se v vsakem slučaju razlikuje od notranjosti mase. V slučaju sideritov je ta skorja kot ne-kaka politura, katero je pripiso-vati topljenju ter drgnjenju, ob-nemem z delno oksidacijo.

V novembriki številki "The World's Work" piše dr. Hovey:

— Meteoriti, ki predstavljajo zemeljske ostanke zvezdnih utr-in, vzbujajo vedno zanimanje navadnega človeka ter tudi ono-znanstveno izoliranega moža. Mi ljubimo meteorite, ker so edina stvar, katere se dejanski lahko dotaknemo iz celega vesolja izven našega majhnega sveta.

Zbirka Amer. prirodopisnega muzeja vsebuje nekatere najbolj slavne teh priseljencev iz svetovnega prostora.

Ahni-gito ali Tu-pik, kot so ga imenovali Eskimi, je največji zna-ni meteorit na svetu. To šest in trideset in pol tone težko maso niklja in železa je privedel leta 1897 admiral Perry s Cape Yorka, kjer je služila številne generacije pred prihodom belega človeka — kot skoro edini vir železa, katere-ga je potrebovalo majhno plemo polarnih Eskimov za svoja orožja in lovske priprave.

Willamette, 16 ton težka masa niklja in železa ter drugi največji meteorit v katerikoli zbirki, prihaja iz nekega gozda v Oregonu, kjer so našli ta meteorit leta 1903.

pravi predno ga je bilo mogoče nakupiti za muzej.

Willamette straži sedaj portal na desni strani glavnega uroda v muzeju.

Razne vesti

Ogrska narodna vojska v Budim-pešti.

Dne 15. nov. predpoldne je narodna vojska z vrhovnim povelj-nikom Hortyjem na čelu vkoraka-la v glavno mesto. Na Geller-tovem trgu jo je pozdravil župan Body z nagovorom. Vrhovni poveljnik Horty mu je odgovarjal. Vojska je nato šla med gostim spajirjem ljudstva na trg pred parlament, kjer je imel govor mi-nistrski predsednik Friedrich.

Horty je odgovarjal, da revolu-cija narodu ne samo da ni prinela niti svobode, niti pravice, niti kruba, temveč tudi ne zaželjene-ga miru. Ker je razdejanie tako dolgo trajalo, bo tudi obnova tra-jala dolgo. Da se ta doba skrajša, se morajo vsi ogrski patrioti zdru-žiti v interesu enega svetega cil-ja, čegar dva stebra sta narodna misel in krščanska moralna. Ogrski primas Csornoch je vršil slavnost-no službo božjo, na kar je vrhovni poveljnik Horty izročil vojski zastavo, ki so jo darovali ogrske žene. Ko je primas Csornoch bla-goslovil zastavo in čete, je operni zbor zapel ogrsko narodno him-no. Odposlanci posameznih komi-tatov so darovali evetične šopke, zasedeni komitati pa šopke z žal-nim trakom. Na koncu slavnosti je bilo defiliranje čet.

Volitve na Ogrskem.

Ogrski korespondenčni urad po-roča z dne 17. novembra: Član-vlade so se zbrali danes dopoldne k ministrskemu svetu, v katerem so soglasno sklenili razpisati vo-litve v narodno predstavništvo. Ministrski svet je določil, da se vrše splošne volitve v narodno predstavništvo dne 21. decembra na vsem nezasedenem ozemlju O-grske. Narodno predstavništvo se bo sestalo dne 3. januarja k se-jam.

Poslovna doba je določena na dve leti, vendar pa ima zbornica pravico, da se že poprej sama raz-pusti. Volitve v narodno pred-stavnštvo se vrše na temelju za-kona o razdelitvi v volilne okraje izza leta 1914.

Pogoji Nemčije in Avstrije za mir leta 1916.

Na razpravi preiskovalnega od-seka nemške narodne skupščine proti bivšemu državnemu kance-larju von Bethmann-Hollweg, je le ta, zagovarjajoč se zaradi kriv-de na vojni, izjavil, da je bila Nemčija dne 12. decembra 1915, ko je sovražnim državam ponudi-la mir, pripravljena skleniti mir na nastopni podlagi: 1. Priznanje kraljestva Poljskega; 2. aneksi-ja kurlandijskega in litvinskega ozemlja, ki bi v sporazumu s kra-lejvino Poljsko tvorilo od severa proti jugu se razprostirajočo stra-tegično mejo proti Rusiji; 3. trgo-vinska pogodba z Rusijo oziroma gospodarske prednosti; 4. jam-stva v Belgiji, ki naj se po pogajanjih s kraljem Albertom kolik-or mogoče določijo, eventualna aneksija Liegea in gotovega pasa ozemlja; 5. izpraznitev zasedenih pokrajin na Francoskem izvzem-si Logwy in Briey ter izpraznitev Alzacije-Lorene po Francozih, na-dalje vojna odškodnina in kom-penzacije; 6. vrnitev kolonij, iz-vezmši Kiaučau, Karoline in Ma-riale, event. pridobitev države Kongo ali del te države; 7. od-skodnina za Nemece v inozemstvu; 8. združenje Luksenburške z Nem-cijo, ker je potrebna za primer pridobitve Brieyja in Longwyja.

Avstrija je stavila te-le pogoje: 1. nedotakljivost monarhije; 2. malenkostna poprava meje z Ru-sijo; 3. strategična poprava meje proti Rumuniji, nadalje Železna vrata itd.; 4. vzpodstavitev kra-levine Srbije, pri čemur odstopi ta država gotova ozemlja Avstri-j; 5. vzpodstavitev Črnogore, in poprava meje; 6. samostojnost Albanije pod avstrijskim protek-toratom; 7. strategična poprava meje z Italijo brez aneksi-j.

Bethman Hollweg je dostavil, da te zahteve niso bile conditio sine ua non ter da je on smatral avstrijske pogoje za pretirane, zla-sti ker so Rusi bili zasedli velik del Galicije.

IZVOZ IZ ITALIJE.

Tržaška obrtna in trgovska zbornica je sprejela obvestilo ita-ljanskega ministrstva, da se mora z vsem blagom, ki se izvaža v Ju-goslavijo, postopati enako, kakor z blagom, namenjenim v Nemško Avstrijo.

Italjanski finančni minister je nadalje odredil, da se zopet do-vede izvoz blaga v Madžarsko. Tu-di za ta izvoz veljajo določbe skle-njene sčasoma z Nemško Av-strijo.

NOVI SLOV, COLUMBIA REKORDI

E4219 Dekliški vzdihij)	E4220 Po goran je ivje)
Moj mili kraj) Petje	) Petje
E4308 Slovo od ljubega)	A1568 Fina harmonika)
Pijana Urša) Šaljiva	Zopet harmonika) Valček
E4309 Kmetčki ples.1.)	A2776 Director marš) U. S. S.
Kmetčki ples.2.)	National marš) Band
- 85c. jedna.

Imam v zalogi šest novih rekordov, prve štiri slovenske in zadnje dve ameriške neka novega kar niste še slišali. Naročite se takoj dok zaloga ne poide. Priložite money order, pa vam jih odpošlemo prvi dan. Če hočete pošiljatev po pošti priložite 25 centv za poštnino, če želite po expressu, bo te plačati tam.

Velika zaloga najfinišjih Columbia glasnih gramofonov od \$25.00 naprej. Pišite nam takoj po cenik.

IVAN PAJK Columbia Dept. 24 Main St., Conemaugh, Pa.

POEZIJE

IVANA ZORMANA
PRVA ZBIRKA SLOVENSkih PESMI
V AMERIKI

Cena \$1.25

Pišite po to lepo knjigo na sledeči naslov:

IVAN ZORMAN
6820 Edna Avenue Cleveland, O.

Naročilo je priložiti znesek

SLIKA NAM KAŽE BANDITA VILLO TER GENERALA ANGELES, KATEREGA JE DAL CARRANZA VSTRELITI DVA AM. GENERALA, KI STA PRIPRAVLJENA ZA SLUČAJ SPORA Z MEHIKO. ZGORAJ SO AMERIŠKI VOJAKI

Sanje, ki so se končale z grozno žaligro

KRIMINOLOGI PODPIRAJO OBRAMBO MOŽA IZ NEW JERSEY, KI JE UBIL SVOJO ŽENO. — SONAMBULISTIČNI AVTOMATI- ZEM ZAVEDE LAHKO V SLIČNE ZLOČINE.

Onstran meje človeške zavesti, v onih meglenih pokrajinah, kate- re imenujemo "svet sanj", je našel človeštvo pogosto na čudne doživljaje. Nekateri teh doživljava so bili le fantastični in humoristični — dočim so bili drugi strašni, tako strašni, da so se bližali me- jam tragedije in zločina.

Dali so povod za vprašanje:
— Ali more človek izvršiti zločin kadar spi?

Znanost, ki skuša razpredeliti sanje, je zbrala nekatere teh sanj pod splošno ime "ineubus" ali "mora". Druge sanje, ki gredo pre- ko meja navadne more, je označila znanost z imenom "sanambulistični avtomatizem", ter vključila v to skupino nočne doživljaje, pri ka- terih izvrši človek, katerega se po navadi smatra normalnim, nasilna dejanja, o katerih si ne ohrani nobenega spomina, ko se prebudi.

Navidez v spanju stopijo taki ljudje v stanje, ki leži ravno pre- ko delne črte zavesti. Soglasno z zdravniki stopijo taki ljudje v — kraj misli, kjer so resnične in nerazumljive stvari čudno pomešane. Vi- zije, ki so del sanj in halucinacij, se prestavi v še bolj čudna dejanja. Neke vrste Mr. Hyded, ki preži v senoi polovične zavesti, plane na svojo žrtev ter izvrši dejanja, vspriču katerih bi se bil zgrozil v svo- jem čujnem stanju.

V to čudno kategorijo sanj skušajo zagovorniki James Sapienze, bogatega izdelovalca v Irvington. N. J. staviti zločin, katerega je iz- vršil v pondeljek dne 24. novembra tekočega leta.

Sapienza je povedal policiji, da se je ob šestim zjutraj onega dne prebudil iz strašnih sanj vspriču strašnega krika in poka ter videl v svojo strašno grozo, da je ustrelil in ubil svojo ženo. Trdil je, da ne ve ničesar o tem dejanju in da je domneval v svojih sanjah, da je stre- ljal na nekega člana "mano nere" ali Črne roke, ki je stopil skozi okno njegovga doma ter skušal odvesti njegovga sedemletnega sina. Prijel je za revolver, ki je bil pod blazino ter poslal krogeljo v to, kar je domneval, da je telo odvajala. Dejanjski pa je ustrelil v glavo svo- je ene, ki je spala v postelji poleg njega.

Preiskave oblasti v New Jersey so razkrile naslednja dejstva:

— Skozi več mesecev je dobival Sapienza pisma od Črne roke, v katerih bi se zahtevalo od njega dva tisoč dolarjev. V slučaju, da bi ne hotel dati denarja, bi mu Črna roka odvedla najstarejšega sina ter ga umorila. Dne 12. oktobra, več kot šest tednov predno je bila Mrs. Sapienza ustreljena, je odnesel Sapienza eno izmed teh pisem k poli- cijskemu načelniku Green v Irvingtonu ter ga prosil, naj določi de- tektive, ki bi ujeli ljudi, ki so ogrozili življenje njegovga sina.

Polijski načelnik Green je določil dva svojih mož, da sledita Sapienzi, a ko sta dospela na mesto, kjer naj bi se denar izplačalo do- tičnim, nista našla nikogar, ki bi čakal na Sapienzo. Polijski načel- nik iz Newarka je tudi poslal svoje može, da zalotijo pisec pisem, a njihov delo je bilo brezuspešno.

Kljub temu pa so prihajala še nadaljnj pisma iz zadnje teh je prišlo Sapienzi v roke par dni predno je ustrelil svojo ženo. Poleg obi-čajnega podpisa je bila ta poslanica okrašena s krvnimi znaki, kar naj bi spominjalo na usodo, ki je čakala mladega dečka v slučaju, da bi oče ne odnehal s svojimi napori, da zasledi kriminalce ter jim ne plačal zahtevane svote.

Pozneje ko je govoril z nekim poročevalcem glede dogodkov v noči, v kateri je ustrelil svojo ženo, je rekel Sapienza:
— Zdelo se mi je kot da sta prišla dva človeka skozi okno mo- jega doma in da je eden njih privezal robec krog oči dečka ter ga spravil nato v veliko vrečo. Bilo je vse tako realno, da morem celo sedaj komaj vrjeti, da ni bilo tako.

— Jaz nisem nikdar dosti sanjal. Nikdar nisem hodil naokrog v spanju. V zadnjih par tednih pa sem bil zelo nervozen radi pisem Čr- ne roke. Vi veste, da je med našim narodom (italijanskim) splošno razširjena navada, da gotovi razred ljudi preži na drugi razred, ki je bolj uspešen ter napravi nekaj denarja. Sklenil sem, da ne bom do- volil, da bi se me oropalo na ta način ter si vsled tega preskrbel re- volver. Ta revolver, že star, je bil v hiši že pred onim časom, a sem ga imel vedno, zavitega v robec, na visoki polici, kajti bal sem se, da bi ga eden izmed otrok našel ter se poškodoval.

Ko so pisma tako neprestano prihajala, sem vzel ta revolver ter ga stavil pod blazino, da branim z njim v slučaju potrebe svojega otroka. Radi sebe samega nisem bil v strahu, a pisma so me napra- vila zelo nervoznega in neprestano sem mislil na ljudi, ki so mi pi- sarili ta pisma.

— Hočem reči to, kar sem že povedal policiji, da sem namreč iju- bil svojo ženo. Skozi celih deset let, ko sva bila poročena, je bila za- me dobra žena. Potom nje bolj kot potem katerega drugega sem bil v stanu izboljšati svoj položaj ter napredovati. Predno sem prišel z bil delovanjem gradilnih blokov iz konkretna, sem imel prodajalno in mo- ja žena ni je tam pomagala poleg drugih njenih poslov. Vedno sem ji izročil skrb za prodajalno, kadar so me zvali posli drugim in ve- del sem, da bo šlo vse dobro.

Bila je dobra ženska, ki je vedno trdo delala in med nama ni bi- lo nikdar preprirov, katere bi lahko imenovali resne. Nobene druge ženske nisem poznal od časa, ko sem se poročil z njo.

Kot sem že rekel, se mi je onega jutra sanjalo, da sta prišla dva človeka skozi okno mojega doma ter skušala odvesti dečka. Čeprav nisem še nikdar mislil na ubijanje, sem tedaj sklenil ubiti. Videl sem svojega dečka v rokav onih vragov tako natančno kot vidim sedaj vas in kri mi je bušnila v glavo. Strah, ki sem ga čutil v preteklih mesecih, me je premagal in lotil se me je srd do mož, o katerih sem domneval, da so pred menoj. Prijel sem za revolver, ki sem ga imel pod blazino.

Čeprav sem bil strašno razburjen, sem vendar delal tako hladno kot delam sedaj. Nameril sem revolver na najbližjega moža ter do- bro meril, da ga ne zgrešim.

— Ubil sem beštijo. — sem si rekel — in nato sem se naenkrat prebudil. Sedel sem na postelji z revolverjem v roki in moja žena, ki je ležala poleg mene, je rekla:

— Jimmy!

To je bilo vse, nič drugega kot; Jimmy! To je bila zadnja besed-

Danes je denar po [lahko se izpremeniti] **100 KRON \$1.30**

(Poština samo 25 centov za vsako svoto)

Posebne cene za večje nakupe.

Glavni Urad
AMERICAN EXPRESS CO.
65 Broadway, New York

Vstanovljeno 1861
Glavnica \$18.000.000.00

American Express Company
Foreign Money Order Department "M"
65 Broadway, New York

Drugi newyorški naslovi:

118 W. 39 St. 18 Chatham Square

Kjerkoli in kamorkoli pošiljate denar, zahtevajte zanj potrdilo American Express Company. To je vaša zavarovalnina proti izgubi.

da, katero je izgovorila in bilo je moje ime. Ozrl sem se vanjo — in Bog v nebesih! — Videl sem veliko lukajo v njeni glavi ter spoznal, da je bila ona, katero sem ustrelil, ne pa bandit. Udaril sem s svojim čevljem ob tla in moj brat, ki je živel spodaj s svojo ženo, je prihi- tel po stopnicah navzgor, kajti to je bilo dogovorjeno znamenje za slučaj nevarnosti. Videl je, kaj se je zgodilo ter hitel po zdravniku.

Ko je zdravnik prišel, je bila moja žena že mrtva. Sapienza je povedal isto povest ko je bil aretiran in državni pravdnik iz Newarka, kojega predstetje je Irvington, je odpisal ljudi, da ugotove izjave Sapienze. Prebivalci v bližini št. 180 Coit St., kjer je živel Sapienza, so izjavili vsi, da sta on in žena vedno živele mirno skupaj. Sapienze niso sosedje nikdar videli v družbi kake druge ženske. Dostavili so, da je Sapienza zelo soliden človek, mirnega značaja in da je užival v občini največji ugled.

Polijski načelnik Green v Irvingtonu, kojega zaprščena dolžnost je zatirati zločine ter zasledovati zločince, je prostovoljno iz- javil, da je užival Sapienza vedno izvrsten ugled. V celem času, ko je živel v Irvingtonu, ni izvedel policijski načelnik za nobene nepo- stavno dejanje od strani Sapienze.

— Nočem preudicirati slučaja, — je rekel policijski načelnik, — vendar pa si ne morem kaj, da bi ne vrjel njegovi povesti. Državni pravdnik iz Newarka je nato izpustil Sapienzo proti jamsčini \$10.000, kar se je zgodilo prvič v njegovem okraju v slu-čaju umorov in Sapienza je zapustil sodišče v družbi svojega zago- vornika.

Govoreč pozneje z nekim časnikarskim poročevalcem, je rekel Mr. Fast, zagovornik Sapienze, da bo branil svojega klijenta, če bo prišlo sploh do obravnave, s tem, da bo navedel druge slučaje, v ka- terih se je izkazalo, da je obtoženec vzel življenje ali izvršil kak drug nasilen čin v spanju.

Čeprav je le malo takih slučajev našlo pot v sodišča, jih je ven- dar dosti zaznamovati. Mnenja glede nekaterih takih slučajev so pogosto zelo razdeljena, a kriminologi pred Lombrosom in za njim so priznali, da je izvršenje zločina tekom spanja popolnoma mogo- če vspriču gotovih okoliščin. Lombroso in številni drugi so pogosto dali izraza svoji veri v moč sugestije ter zavzeli stališče, da je bil v številnih slučajih "sonambulističnega avtomatizma" spalee žrtev hiptoniziranja samega sebe in da je le izvršil idejo, ki ga je mučila kadar je čul.

Teorija je Freuda, da so sanje v številnih slučajih le "izdelan- je ali završenje zatrtih želja", je bila navedena kot potrdilo te teorije. Istotako se je navedlo nazore drugih znanih psihologov. Dr. Smith Ely Jelliffe iz New Yorka, ki je priznana avtoriteta na tem polju, je pred kratkim spisal knjigo, v kateri je posvečenega pre- cej prostora predmetu nerednih sanj.

— Ne da bi presojal dejstev v zadevi Sapienze, — je rekel dr. Jelliffe, — je treba priznati, da je zločin vspriču okoliščin kot jih je navedel obdolženec, povsem mogoč.

Eden najbolj slavnih novejših slučajev, v katerih se je "sonam- bulistični avtomatizem" navedlo pri obrambi osebe, obdolžene umo- ra, je bil slučaj Charles Cawleya iz Homestead, Pa. Ta zločin je bil izvanredno brutalen, a obtoženec je bil oproščen potem ko sta dr. McKennan iz Pittsburgha in dr. Waker, oba dobra znana špecija- lista za živčne bolezni, preiskala obtoženca ter se informirala glede vsake povezane faze slučaja.

Dejstva so bila naslednja:
— V oktobru 1902 so bile mati in štiri sestre Charles Cawleya napadene in ubite z udarci s sekiro. Zločin je bil izvršen ponoči. — Nadaljna hčerka družine je bila zadeta na glavi in čeprav hudo ran- njena, je vendar končno okrevala.

Charles Cawleya so aretirali ter obdolžili, da je izvršil zločin. Slučaj je vzbudil veliko presenečenje radi svojega izvanrednega značaja in radi tega, ker je bil znat obtoženec kot zelo mlren mla- dič, ki je posvetil vse svoje življenje skrbi za mater in sestre.

(Konec prihodnjich)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

PETER ZGAGA

Tam v Čikagi,
o, vsi vragi,
so device, da je strah.
Če kaj rečeš
in jo spečeš
pravi: "Pusti me prgmah!"

Med devištvom
pa meništvo
svoja jajca zneslo je.
Vse prikrito
in zavito
pravi: "To ja, tega ne!"

"Daj za biro
polno mero,
polno zvrhan lonec daj!
Polni možnjo,
z mojo prošnjo
prišel boš v sveti raj!"

Kdor pa da ne,
se ne zganje,
tuhtam bo ves proklet.
Anarhist je,
komunist je
in nevaren za ta svet.

Ne opeče
se. Kar reče,
je beseda iz nebes.
Vse, kar pravi,
glavo stavi:
Res je, res je, res in res!

On je Skaza.
Dva obraza
nosi nočindan seboj.
"Kadar molim,
ne dovolim,
da bi glihal kdo z menoj."

Ko kupuje,
se norčuje,
žnjim, ki sede mu na lim.
Ko ponuja,
se ne kuja,
da mu le kaj da v spomin.

Zakramenti
in talenti

bili so nekoč na sel.
"Vse bo zame,
vse se vzame" —
rekel je in vse je vzel.

Za poroko
z desno roko
meričlajšens ti proda,
A z leveo
ti pravico
in šifkarto v Havre da.

V cerkvi pravi
o ljubavi
sestrski in bratovski.
V javnost pride,
vse obide,
da se malo pokoti.

Z desno križo,
z levo vižo
svoj prekasni dnevni list.
Enkrat laže,
enkrat maže,
zdaj je umazan, zdaj je čist.

Če beseda
vam preseda
božja, saj ni nič zato.
Kar na grobo
z drugo robo
vam postreže, pa bo šlo.

Vseh sladkosti
ima dosti,
vse na bargain. Kdo kaj da?
K njemu s kvodri
z moniodri
vam vse žepce omehea.

Ste kraljevski?
Ves kočevski
greh vam bode naprtil.
Ste čez kralja?
O, kanalja,
z dokumenti Vas bo ubil.

Bi znorel rad?
Brez skrbi, brat
on te bode v roke vzel.
Z reenjjo
aumarjjo
Ti bo pamet v godljo zmel.

Ne prebavljaš
in zabavljaš
v jezi na ves širni svet?
— "Ne "ekslaksa" —
pravi praksa
— "Pojdi si 'Edinost' vzet".

Ko prečitaš
in ž njo kvitaš
indisgeščen, si pregnan.
Dobro zgani,
varno shrani, —
pošlji v Skazov samostan.

Neosnovane vesti o preloženju orient-expressa.

Nekatere novine so prinesle vest, da so zahtevale francoske voje misije, da se preloži orient-ski ekspresni vlak s sedanje pro- gre preko Curiha in Jugoslavijo na progo Solnograd—Dunaj in Bu- dimpešto in to radi nerednosti, ki se dogajajo na jugoslovanskih progah. Na podlagi informacij o preložitvi ni govora, ker bi prelo- žitev z ozirom na težkoče in ne- rednosti, ki vladajo tudi v drugih državah, ne imela nobenega smisla. Znano je namreč, da se prito- žujejo glede prometnih neprilik ravnotako kot pri nas tudi v Fra- ciji, Avstriji, Madžarski in Italiji, da vozi ta vlak s francoskim pre- mogom in da prihaja vlak z veli- kimi zamudami že iz Italije.

POZOR! POZOR!

Izšel je nov obširni cenik

DOMAČIH ZELIŠČNIH ZDRAVIL

(priloge cenik po šupniku Knelppt.)
Poleg vsakega zdravila je na kratk razloženo, za kaj in pri kateri bolezni se rabi.
Ta cenik bo vodnik k vašemu zdravju. Pišite ponj še danes. Pošljem ga bes plačno.

MATH. PEZDIE,
Box 772, City Hall Sta.,
NEW YORK, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Columbia

SLOVENSKI REKORDI

Božič se bliža. Izberite dobro godbo.

Kako krasen božični večer je v lastnem do- mu. Svete pesmi so odpete. Večerja je kon- čana. Vse udobno sede, vse je ahkega srca in veselo. Seveda, vsakdo vprašuje za godbo, največjo zabavo življenja. Vsaka oseba se pa zanima za svojo lastno godbo. Če pa ima- te teh pet rekordov v svojem domu, lahko zadostite zahtevam vsakoga, bodisi po plesu šali, narodni pesmi ali patriotičnem razpo- loženju.

10 inč 85c.

{	DA NE SMEM.		{	BRATCI VESELI VSI.
E-1870	DEKLIŠKA TOŽBA. Slovenka.	E-3595	Danilova in Poljančeva.	
	K. Trošt, Baritou		NAPREJ V LUBLJANO. Godba	
		E-3740	SINOČI SEM NA VASI BIL. Zbor.	
			VESELI GODEC. Columbia godba.	
{	REGIMENT PO CESTI GRE.		{	VESELIMO SE. Polica.
E-3258	SEM SLOVENSKA DEKLICA.	E-3777	REZIKA. Vatek.	
	Sopran in alt.		Columbia orkester.	

ZAHTEVAJTE NOVI KATALOG MEDNARODNIH INSTRUMEN TALNIH REKORDOV.

Vsak Columbia prodajalec bo rad zaigral katerega koli teh rekordov za vas in sicer brezplačno. Dal vam bo tudi seznam Columbia rekordov slovenske godbe. Vpra- šajte ga zato.

Kadar kupuješ rekorde, vprašaj vedno za Columbia rekorde in imenuj številko. Pazi na varstveno znamko na vsakem rekordu. **COLUMBIA GRAPHOPHONE COMPANY**

Vitez iz rdeče hiše

(Le Chevalier de Maison Rouge.)

ROMAN IZ ČASOV FRANOSKE REVOLUCIJE.

Spisal Aleksander Dumas star.

(Nadaljevanje.)

IX.

Večerja

Maurice, ki ga je bližina Genevieve popolnoma osvobodila, ni ničel najmanj dvomil o Dixmerjevih besedah; odgovoril je samo:

„No, sedaj, ko me poznate, ste popolnoma pomirjeni, kajne?“

„Ne zahtevam niti besede od vas“, je odvrnil Dixmer.

Položil je roko na Mauricevo ramo, ga smehljaje pogledal ter dejal:

„Sedaj vas lahko vprašam, česa ste pravzaprav iskali tu?“

„Mislim, da sem vam že povedal“, je zajecljal Maurice.

„Da“, je pripomnil občan, „slo je za neko žensko.“

„Moj Bog! Oprostite mi občan“, je dejal Maurice. „popolnoma mi je jasno, da sem vam dolžan pojasniti. Torej da, jaz iščem žensko, ki mi je nekega večera pod krinko rekla, da stanuje v tem okrožju. Ne poznam njenega imena, ne stana, ne bivališča. Samo to vem, da sem vanjo blazno zaljubljen, da je mahna in plavalas.“

Genevieve je bila velika in bolj zagorele polti.

„Sedaj je vse jasno“, je pripomnil Dixmer.

Genevieve je zardela in je, čuteč to, pogledala v stran.

„Ubogi občan Lindy“, je dejal Dixmer v smehu, „keko neprijetno smo vam pripravili! In vi ste gotovo zadržali, ki bi mu hotel storiti kaj zalega; tako dober patriot, brat... Toda v resnici sem mislil, da zlorablja kak izdajalec vaše ime.“

„Ne govorimo več o tem“, je rekel Maurice; „spremite me zopet na mojo pot in pozabimo vsa stvar.“

„Jaz naj vas spremljam na vaš pot?“, je vzkliknil Dixmer. „Vi nas hočete zapustiti! Oh ne, ne! Mi, moji tovariši in jaz, povabimo na večerjo svoje pridne pomočnike; računam na to, da hoste večerjali z nami.“

Dasi je Maurice neznanstvo veselilo, da prebije par ur pri Genevieve, je sprjel vabilo šele, ko ga je Genevieve pogledala boljše in rekla:

„Naša ponudba prihaja iz dobrega srca.“

„Pristajam, občanka“, je odvrnil Maurice in se poklonil.

„Torej dobro, pomiriti hočem svoje ljudi“, je dejal strojar; „medtem grejte se še nekoliko, ljubi prijatelj!“

Šel je ven. Maurice in Genevieve sta ostala sama.

„Oh, gospod“, je rekla mlada dama z glasom, ki mu je zamajala skušala utisniti izraz občutja, „vi ste prelomili besedo, bili ste indiskretni.“

„Kako, gospa?“, je vzkliknil Maurice. „Ali sem vas morda spravil v zadrego? Potem oprostite mi; takoj odidem in nikoli...“

„Za Boga!“, je dejala ter vstala. „Ranjeni ste na prsih! Srcaje vam je vsa krvava!“

Na Mauricevi čni, beli srcaji se je res nahajal velik, rdeč mazož. „Oh, bodite brez skrbi, gospa“, je rekel mladi mož, „eden tihotapec me je zbadel s svojim bodalom.“

Genevieve je ohledela, ga prižela za roko in zašepnila:

„Oprostite mi vse zlo, ki so vam je bili storili. Rešili ste mi življenje, in jaz bi bila skoraj postala vzrok vaše smrti.“

„Dovolj mi je, da sem vas našel! Kajne, vi niste mi-lihi niti trenotek, da sem iskal drugega mesta vas!“

„Pojdite z menoj“, ga je prekinila Genevieve, „dam vam perila, da vas naši gostje ne vidijo v tem položaju; to bi bilo grozno občutanje za njih.“

Genevieve je spremila Mauricea v toaletno sobo, ki je bila neuvadno razkošno opravljena. Oblečba je vse omare in dejala:

„Vzemite, kakor bi bili doma.“

Nato se je odstranila.

Ko je Maurice zapustil sobo, je sprejel Dixmerja, ki se je bil medtem vrnil.

„Pojdite k večerji! Nas že pričakujejo“, je rekel.

V jedilnici je Dixmer najprej predstavil Mauricea svojim ostalim gostom, ki jih je bilo šest, in mu nato rekel:

„Tukaj vidite, občan Lindy, vse osebe, ki me podpirajo v moji obrti. Z ozirom na čase, ki so nastopili z ozirom na naša revolucionarna načela živimo vsi na podlagi najsvetejše enakosti. Vsak dan dvakrat nas združuje ista misel, in srečen sem, ker ste tako dobri, da boste delili večerjo z nami. Torej k mizi, občani, k mizi!“

„In... in gospod Morand“, je dejala Genevieve boječe, „ali ga ne počakamo?“

„Ah, res je“, je odvrnil Dixmer. „Občan Morand je, kakor je omenjeno moji tovariši. On vodi trgovski del podjetja; med nami vsemi ima največ dela. Vsled tega večkrat izostaja dlje časa. Takoj ga dam obvestiti.“

V tem trenutku sta se odprla vrata, in vstopili je občan Morand. Bil je majhne postave, rjavega obraza, širokih obrvi; pod zelenimi naočniki so se skrivale rjave oči, ki so se včasih vžletoj ovirali zasvetile. Pri prvih besedah, ki jih je izgovoril, je Maurice spoznal oni mehki, gospodujoči glas, ki se je bil pri posvetovanju izrekel za milejše postopanje. Morand je nasilj rjav z velikimi gumbi, telovnik iz bele svile, in med večerjo je precej fini psni trak mečkala rokav, ki je bila tako bela in nežna, da se je Maurice udil.

Gostje so posedli. Občan Morand je sedel na desno od Genevieve, Maurice na levo; Dixmer je sedel nasproti svoji soprog; ostali gostje so se razvrstili poljubno ob postolastih nizi.

Večerja je bila izbrana. Dixmerja je teknilo kakor kakemu rokodelcu. Delavci ali pa oni, ki so veljali za tako, niso zaostajali za njim Občan Morand je govoril malo, še manj jedel, pil ni nič ter ga je redkokdaj nasmejal. Maurice je postal, morda radi sponinov, ki mu jih je vzbujal njegov glas, mahoma simpatičen; samo ni si bil na čistem glede njegove starosti; enkrat ga je smatral za moža štiridesetih do petinštiridesetih let, potem se mu je zopet zdelo, da mora biti še mlad.

Ko so posedli za mizo, je smatral Dixmer za potrebno opravičiti prisotnost tujca pri večerji v njihovem malem krogu. Storiť je to na odkritosrčen način, ki je zadovoljil vse.

Medtem so se v Mauricevem srcu porajala radostna in bolestna čustva. Zopet se je nahajal pri lep, neznaniki, ki jo je bil toliko časa iskal; imela je, kakor je sanjal, sladko ime. Kar tožil se je od sreče, da jo je imel ob svoji strani; ncravnost požiral je vsako njeno besedico, in njen glas mu je segal do najskrivnejših srčnih stran.

Toda to sreče je bilo strto, strto raditega, kar je moral videti, Genevieve je bila res taka, kakoršna se mu je zdela v poltemi, resničnost mu ni omela sanjati onoč. Bila je ona mlada, elegantna ženska z žalostnim pogledom in plemenito dršo. Brčkone se je v tistih burnih časih, ko je plemstvo boljbolj propadalo, poročila kljub svojemu pokolenju s kakim meščanom. Dixmer je moral biti pridn človek; bil je očitvno bogat, napram Genevievei se je obnašal kakor mož, ki hoče osrečiti svojo ženo. Toda ta dobrodušnost, bogastvo, blagi nameni: vse to ni moglo premostiti prepada. ki je zijał med to poetično, plemenito, krasno deklcio in možem, ki se je pečal s kupčijami in bil precej priproste znanjnosti. S katerim občutkan je Genevieve polnila ta prepada? Ab, Maurice ni mogel več dvomiti o tem: z ljubeznijo. Misel, da Genevieve ljubi moža, je razjedala Mauriceovo srce, in vzdihoval je, se kesal, da je prišel, zato da pogoltno še močnejšo mero čnega strupa, ki se mu pravi lju-bezen.

Zopet so bili trenotki, ko se mu je dozdevalo popolnoma nemogoč, da bi bilo to duhovito, bitje s svojim harmoničnim glasom in svojim odkritosrčnim pogledom zmoglo varati, in grenko veselje ga je obhajalo ob misli, da je ta krasni život, ta duša to lepo telo last tega vrliga občana s poštenim naspehom, z vsakdanjimi šalami in da tudi za vedno ostane njegova last.

Govorili so tudi o politiki, kar je bilo naravno. Eden izmed gostov, ki je došel melač, je hotel vedeti, kako se godi jetnikom v Templu.

Maurice se je nehote stresel ob zvoku tega glasu. Spoznal je miza, ki je vedno glasoval za najstvarnejša sredstva, ki ga je zbadel z bodalom in se je pozneje izrekel za njegovo smrt.

Toda ta mož, strojar in delovodja, kakor je povedal Dixmer, je Mauricea kimalu pomiril, ki je izpovedal svoje patriotične misli in revolucionarna načela. Daj je duska svojemu začudenju, da so jet-nike v Templu zaprli stalnemu, lakke podkupljivemu svetu in uradništvu, čigar zvestoba ni bila prav zanesljiva.

„Ta“, je dejal občan Morand, „toda priznati je treba, da je dosedanje obnašanje teh uradnikov ob vsaki priliki potrdilo zaupanje, ki je ima dežela Vanie, in zgodovina bo enkrat pričala, da ne zaslužuje samo občan Robespierre paimka nepodkuptlivi.“

„Seveda, seveda, toda skil-pati iz tega, ker se nekdaj ni zgodilo, da se sploh ne zgodi, bi bilo neslutno. Ravnotako je z naravno gardo“, je nadaljeval delovodja: „kompanije raznih sekaj so povrsti klicane v Temple k službi. Ali ne menite, da bi se našlo v eni ali drugi kompaniji, ki šteje dvajset do petindvajset mož, osmero do desetero odločnih fantov, ki bi neke lepe noči pobili straže ter ugrabili jetnike?“

(Dalje prihodnjici.)

Slovenske novice

Calumet, Mich.

Krščeni so bili v slovenski cerkvi; Marija, hči Jakoba in Frančiške Vertin iz Lauriuma, Anton, sin Nikolaja in Marije Mrak iz Swedetowna, in Edvard, sin Francka in Josipine Brezovar iz Raymbaultowna.

Umrla je Margareta Ana, mešec in pol stara hčerka-prvorojenka Mr. in Mrs. Jos. Sterk iz Old Tamaraeka.

Pri letnem zborovanju društva sv. Cirila in Metoda št. 9 SKJK, so bili izvoljeni sledeči uradniki za prihodnje leto: predsednik Josip Plantz, podpredsednik Math. Straus, tajnik John D. Zunič, zapisničar John Ilenič, blaginik Jos. S. Stukel, maršal Geo. Struel; odborniki za eno leto: Mike Sunič ml., John Ilenič in Anton Gošcl; odborniki za dve leti: Mat. Kobe ml., Martin Straus in Mike Majerle.

V staro domovino in sicer v Ormonelj sta odpotovala John Svetič in Joseph Fritzel.

Iz Detroita, Mich., se je vrnil na mlad rojak Mike Majerle ml iz Tamaraeka No. 5. Še ne popolnoma v dveh mesecih se je naveščal velikonostnega vrvenja in zaželel si je zopet mirnega Calumeta. Po vrnitvi je nastopil svojo staro službo v Leannovi mesnici.

Aurora, Minn.

Z letošnjimi lovci se je nahajal tudi rojak Andrej Germ. Ko se je nahajal na levo, se je izgubil v gozdu severno od Aurore. Vsi njegovi prijatelji in znanci so ga že imeli za mrtvega, ker so mislili da je postal žrtev viharja. Poslane so bile za njim razne patrolje, ki pa niso mogle dobiti nikakega sledu za njim. Po tridnevem iskanju so dobili Germa pod kupom snega s prestreljeno glavo. Nsrečnež je imel levo oko izstreljeno. Sodi se, da se je Germ po nesreči nstrelil z lastno puško. Truplo je našel rojak Martin Nemanic v nekem brezdnju še skoro popolnoma zasuto s snegom. Naj v miru počiva!

Duluth, Minn.

V tukajšnjem mestu je odbor za amerikanizacijo odredil, da se prične večerna šola za Slovence. V tej šoli bo poučeval rojak John Movern. Tečaj se bo vršil v Steve Sali — To je hvalevredno, da se mestni odbor tako pobriva za naše rojake. Vsled tega je dolžnost rojakov, da v kar največjem številu obiskujejo šolo, v kateri se bodo naučili marsikaj, kar jim bo koristilo, posebno še tistim, ki hočejo postati ameriški državljani.

Chicago, Ill.

Tukaj se je poročil rojak prek-

marških Slovencev Stefan Željko iz lendovske fare na Prekmurščeni z gospodino Terezijo Stepance iz Ljutomeru, Štajersko.

Zlato poroko sta obhajala Mr. in Mrs. Habjan.

Crosby, M'n.

Indijanski agenti so zopet zasledili in zaplenili v tukajšnjem okraju 2730 galonov vina, katerega so po konfiskaciji izpustili. Vino so zaplenili sledečim osebom: Michael Stinae 150 gal., Rozi Domović 150 gal., Jurju Kurac 125 gal., Eliji Premovič 200 gal., Michael Luković 100 gal., A. Martinetti 150 gal., Petru Perović 125 gal., Jurju Prpič 700 gal., Jurju Radovič 400 gal., Gali Prpič 200 gal. in Jurju Voeović 52 galonov. Opraviti bodo imeli s sodščim.

Milwaukee, Wis.

Poročno dovoljenje je vzel Joe Konič, star 35 let, ter se namerava poročiti z 25letno Mary Metlič. Oba živita na West Allisu.

Anton Soeh in Josip Novak sta bila od tukajšnjih davčnih uradnikov aretirana, ker so pronšli, da sta kuhala žganje. Kuhala sta žganje v kleti zaboga na 841 Kinnickinnie Ave. Zapeta sta bila čez nedeljo. Prikačuje se, da ju bodo oddali tozadevancu sodišču. Ko so ju zasledili, sta imela materijala za skuhati 100 galonov žganja. Dobilni so tudi nekaj žganja, katerega so merili; bilo je 823 praufov. Kar je bilo kuhanega, so zaplenili (kaj pa bodo storili z istim?), drugo so polili s petrolejem ter tako uničili.

Salmnsko dovoljenje sta dobila Stefan Dragulović, 422 Poplar St., in L. Kralik, 1501 Walnut St. Omenjena možaka upata, da se bo dovoljeno prodajati opojne pijače pred 16. januarjem, predno stopi "suhi" amandament v veljavo.

Joliet, Ill.

Na vročinski boleznii je obolela Elizabeta Petric, stara okoli 12 let in stanujoča na 1202 N. Broadway. V zdravniški oskrbi jo ima dr. Ivec.

V ponedeljek 1. dec. pozno popoldne je večje število neznanjih mož napadlo in preteplo Tomaža Kohudroviča, 1108 North Chicago Street; ko se je vračal domov.

Cleveland, Ohio.

Umrl je Stefan Molek stanujoč na 1425 E. 39. St., star 30 let, oženjen. Raniki je bil doma iz vasi Hinje, fara Gradec. Doma zapuščal očeta in 3 brate, ki so pa vsi nesrečni, eden je bil ubit v vojni, drugi je izgubil obe noge, tretji pa

AGL. ADMIRAL JELlicoe, BURNO POZDRAVLJEN V TORONTO

ADMIRAL VISCOUNT JELlicoe WELCOMED to TORONTO. PHOTO BY BRITISH & COLONIAL PRESS, LTD.

se je nahajala v italijanskem vjetništvu. Pokojni Molek je bil član društva sv. Jožefa in Carniola Tent. Maceabees. Pogreb se je vršil 6. dec. Naj v miru počiva!

V Collinwoodu je umrla plodna hčerka Ivana Segu, katere starši stanujejo na 161. cesti.

Na križišču 70. ceste in Lake Shore železnice je brzovlak podelil in zgrabil Pavla Vučevca ter ga vlekkel precej časa s seboj, vendar razven malih prask ni bilo. Parlu nič resnega. Mož ima srečo!

Anton Jadodje, ki se je pravkar vrnil iz zaporov v nekom južnem vojaškem kantonmentu, kjer je bil zaprt kot tujec, toži Mrs. Smith, ki ima njegovega triletnega otroka. Ko je bil njegov sinček 3 mesece star, ga je dal dotični ženi v hrano in vzgojo. Ko se je Jagodje vrnil iz zapora, je zahteval otroka nazaj, toda Mrs. Smith ga ni hotela dati, in sedaj Jagodje toži na Common Pleas sodišču, da pride do otroka. Jagodje ima potni list in se namerava vrniti v staro domovino ter vzeti otroka s seboj.

V noči od sobote na nedeljo 7. dec. se tatovi vdrli pri zadnjih vratih v pisarno rojaka Jos. Fabjana na Glass Ave. in so vzeli re-

gister ter ga odnesli na prostor poleg slovenske šole, kjer so porabli iz njega okoli \$100. Vzeli so tudi nekaj drugih stvari in registrirane kočnice poškovali. Zauzete pa su vratih, skozi katere so vplivali, kažejo, da so bili zlikovci najbrže dobro seznanjeni s to trgovino. Sreča je bila za Mr. Fabjana, da je večjo svoto denarja vzel iz registra, ker drugače bi se lo-povi le preveč veselili.

Gostilničarja Jos. Verstača na 3723 E. 7. St. je oropalo pet banditov za \$100, katere svoja se je nahajala v blagajni.

Anton Strnad, 427 E. 116. St., see je opekel nekega oborženega možkega, ki je hotel pronašti ali ma kaj evenka ali ne.

Trumbič nepopustljiv.

Iz Pariza se poroča: Italijansko javno mnenje je v velikih skrbh radi Wilsonove odklonitve Tittonijevoga predloga. "Corriere della Sera" in šteke druge novine pozivljajo zaveznike, naj uplivajo na Wilsona, da popusti. Drugi listi govoriyo že o odhodu Tittonija z mirovne konference, kar bi

značilo prelom Italije s konference. Govori se pa v Parizu, da ostane Tittoni v francoski prestolnici, vsaj še do konca novembra. Polagale so se tudi made v direktno pogajanja z jugoslovansko delegacijo, toda po zasneljih informacijah je Trumbič sedaj nepopustljiv in hoče počakati rezultat italijanskih volitev. Zelo značilno pa je, da pozivlje "Gazzetta del Popolo", ki je odobrvala D'Annunzijev puč, naj prostovoljno zapusti Reko, da olajša na ta način Tittonijevu akcijo.

KILO je ozdravil

Ko sem pred par leti vzdigoval težak zalog, sem jako počil. Zdravniki so mi rekli, da je moje edino upanje operacija. Pasovi se niso dobro obnesli. Konečno sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Minila so leta in kila se ni nikdar povrnila, čeravno opravljam težko delo kot mizar. Nisem bil operiran nisem izgubil časa, nisem imel situacii. Jaz nimam ničesar napredaj toda vam natančno povem, kako se lahko sezdravi brez operacije, če pišete meni, Evgeni M. Pullenu, mizarja, 299 E. Marcellus Avenue, Mannassqua, N. J. Najbolje je, da izrežete to vest ter jo pokazete drugim, ki so počeli. Obrabili boste življenje, ali pa še vsaj zavstavili nesrečno kilo ter skrb in strah pred operacijo.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Vestno zdravilo dela čudeže.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let nenavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovatelja dobiva zaupanje in poslošenje pri kupeih. Zdaj je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavljali naraščanju cen vseh potrebčin in razpošiljanja, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil bo izpovedal, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni mери zadostila vsakega odjemalca.

TRINER-JEV ameriški Elixir grenkega vina

ima vsled tega tako izvrstne uspehe, ker povzroča, da izgubi bolezen svoje izvora. Devdeset odstotkov vseh boleznii ima izvor v želodcu. Trinerjev Ameriški Elixir očisti želodec in odstrani iz črev vse zastale stvari ter strupene substance, ki so izvor uničujočih bacilov, ter uničuje redn odelovanje črev. V Trinerjevem zdravilu ni nobena kemikalije, pač pa samo izvrstna grenka zdravilna zelišča in rdečo vino. Pri zaprtju, neprebavi, glavobolu, migreni, nervoznosti, splošni oslabeledosti ter pri posebnih želodčnih slabostih, pri premeni življenja žensk ali pri majrnarjih in drugih delavcih, ki vdihavajo pline, se bo vsakdo lahko prepričal o učinkovitosti vrednosti tega zdravila.

TRINERJEV LINIMENT

prodre vedno v pravi sedež boleznii in vsled tega je pri revmatizmu, nevralgiji, revmatičnih boleznih, okorelosti udov itd. njegova pomoč hitra in uspešna. Nadalje je tudi izvrstno sredstvo proti izvinjenju, napetosti, oteklinam itd. in po vdrganju misli, po kopeli nog odstrani vso utrujenost. V vseh lekarnah.

TRINERJEV ANTIPUTRIN je zelo uspešno in pomirjujoče antiseptično sredstvo za splošno zunanjo uporabo. Uporablja se za grgljanje, izpiranje ust, izpiranje ran, uljes itd. V vseh lekarnah.

Zadnja najvišja odlikovanja podeljena Trinerjevim zdravilom na mednarodnih razstavah: Zlata Svetinja — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER, Manufacturing Chemist,

1333--1343 SO. ASHLAND AVE. CHICAGO, ILL.

